

A-le-ksan-dra
bo-la-n
član-stvo
go-spo-d
go-spo-dar-ski
Gra-dni-šni-k
in-du-strij-ski
i-pa-vski
i-s-to-vr-ste-n
ja-sno
jav-no-sti
ka-kr-šni-ko-li
ka-kše-n
ka-sne-je
ka-znje-ne-c
konj-ski
kr-čmar
kr-ške-mu
kve-čje-mu
la-stni-k
li-ker-ja
mo-sto-v
mo-žga-ni
na-mreč
na-pra-vlje-ne
nem-ški
ne-sre-ča
ne-u-mno-sti
ne-zgo-d
pe-šne-mu
plo-dni-h
po-du-ke
po-gu-mno
po-lje
pol-o-bla
po-o-bla-sti-lo
po-se-stni-ca
po-slan-stvo
pov-se-m
pov-so-d
pov-zpe-ti
pra-zni-h
pre-dla-ga-la
pre-i-sko-va-li
pre-ko-sma-te
prer-deč
pre-stra-ši-l

pre-u-sme-ri-ti
pre-vze-ti
pro-i-zvo-dnje
pro-sto-re
pro-stor-če-k
pu-sta
ra-zre-d
ra-zu-mlji-v
ra-zu-mni-m
re-pu-bli-kan-ski
re-sni-ca
re-vir-je-v
sa-mo-u-pra-ve-n
se-stra
smr-dlji-v
so-ljo
so-u-de-le-že-n
so-vra-štvu
srb-ski
srb-šči-na
sta-di-o-n
sta-nje
ste-bli-ca
stre-žni-k
te-ks-ta
te-ks-ti-le-n
u-re-sni-če-va-l
u-stvar-je-no
ve-ro-znan-stvo
vo-tlji-na
v-zkli-kni-ti
za-pu-sti-vši
za-ri-pli
za-sli-ša-li
ze-mlja
ža-nr-ski
že-le-zni-ca
ži-vlje-nje
mr-ta-v
mr-te-v
su-pe-ri-o-r
z-glo-b
b-rez-pla-če-n
po-tr-t
A-lek-san-dra
bo-lan
člans-tvo

gos-pod
gos-po-dar-ski
Grad-niš-nik
in-dus-trij-ski
i-pav-ski
is-to-vr-sten
jas-no
jav-nos-ti
ka-kr-š-ni-ko-li
kak-šen
kas-ne-je
ka-z-nje-nec
konj-ski
kr-č-mar
kr-ške-mu
k-ve-čje-mu
las-t-nik
li-ker-ja
mos-tov
mo-žga-ni
na-mreč
na-prav-lje-ne
nem-ški
ne-sre-ča
ne-um-nos-ti
nez-god
peš-ne-mu
plod-nih
po-du-ke
po-gum-no
po-lje
po-lo-bla
po-oblas-ti-lo
po-ses-t-ni-ca
pos-lans-tvo
pov-sem
pov-sod
pov-zpe-ti
praz-nih
pred-la-ga-la
pre-isko-va-li
pre-ko-sma-te
prer-deč
pres-tra-šil
pre-usme-ri-ti
prev-ze-ti
pro-izvod-nje

pros-to-re
pros-tor-ček
pus-ta
raz-red
ra-zum-ljiv
ra-zum-nim
re-pu-bli-kan-ski
res-ni-ca
re-vi-rjev
sa-mo-upra-ven
ses-tra
s-mrd-ljiv
so-ljo
so-ude-le-žen
so-vraš-tvu
sr-b-ski
sr-b-š-či-na
s-ta-di-on
s-ta-nje
s-te-bli-ca
s-trež-nik
tek-s-ta
tek-s-ti-len
u-res-ni-če-val
us-tva-rje-no
ve-roz-nans-tvo
vot-lji-na
v-zk-lik-ni-ti
za-pus-tiv-ši
za-ri-pli
zas-li-ša-li
zem-lja
žan-r-ski
že-lez-ni-ca
živ-lje-nje
mr-tav
mr-tev
su-pe-ri-or
z-glob
bre-z-pla-čen
po-tr-t
A-lek-san-dra
bo-la-n
član-stvo
go-spo-d
go-spo-dar-ski
Grad-ni-šni-k

in-du-strij-ski
i-pav-ski
is-to-vr-ste-n
ja-sno
jav-no-sti
ka-kr-šni-ko-li
kak-še-n
ka-sne-je
ka-znje-ne-c
konj-ski
krč-ma-r
kr-ške-mu
kveč-je-mu
last-ni-k
li-ker-ja
mo-sto-v
mo-žga-ni
na-mre-č
na-pra-vlje-ne
nem-ški
ne-sre-ča
ne-um-no-sti
ne-zgo-d
pe-šne-mu
plod-ni-h
po-du-ke
po-gum-no
po-lje
po-lo-bla
po-o-bla-sti-lo
po-sest-ni-ca
po-slan-stvo
pov-se-m
pov-so-d
povz-pe-ti
pra-zni-h
pre-dla-ga-la
pre-i-sko-va-li
pre-ko-sma-te
prer-de-č
pre-stra-ši-l
pre-u-sme-ri-ti
prev-ze-ti
pro-i-zvod-nje
pro-sto-re
pro-stor-če-k
pu-sta

ra-zre-d
 ra-zu-mlji-v
 ra-zum-ni-m
 re-pu-bli-kan-ski
 re-sni-ca
 re-vi-rje-v
 sa-mo-u-pra-ve-n
 se-stra
 smr-dlji-v
 so-ljo
 so-u-de-le-že-n
 so-vra-štvu
 srb-ski
 srb-šči-na
 sta-di-o-n
 sta-nje
 ste-bli-ca
 stre-žni-k
 tek-sta
 tek-sti-le-n
 u-re-sni-če-va-l
 u-stva-rje-no
 ve-ro-znan-stvo
 vo-tlji-na
 vz-klik-ni-ti
 za-pu-stiv-ši
 za-ri-pli
 za-sli-ša-li
 ze-mlja
 žanr-ski
 že-le-zni-ca
 ži-vlje-nje
 mr-ta-v
 mr-te-v
 su-pe-ri-o-r
 zglo-b
 brez-pla-če-n
 po-tr-t

sl	hr	sr-latn
A-le-ksan-dra	A-lek-san-dra	A-lek-san-dra
Gra-dni-šni-k	Grad-niš-nik	Grad-ni-šni-k
bo-la-n	bo-lan	bo-la-n
b-rez-pla-če-n	bre-z-pla-čen	brez-pla-če-n

go-spo-d	gos-pod	go-spo-d
go-spo-dar-ski	gos-po-dar-ski	go-spo-dar-ski
in-du-strij-ski	in-dus-trij-ski	in-du-strij-ski
i-pa-vski	i-pav-ski	i-pav-ski
i-s-to-vr-ste-n	is-to-vr-sten	is-to-vr-ste-n
ja-sno	jas-no	ja-sno
jav-no-sti	jav-nos-ti	jav-no-sti
ka-kr-šni-ko-li	ka-kr-š-ni-ko-li	ka-kr-šni-ko-li
ka-kše-n	kak-šen	kak-še-n
ka-sne-je	kas-ne-je	ka-sne-je
ka-znje-ne-c	ka-z-nje-nec	ka-znje-ne-c
konj-ski	konj-ski	konj-ski
kr-čmar	kr-č-mar	krč-ma-r
kr-ške-mu	kr-ške-mu	kr-ške-mu
kve-čje-mu	k-ve-čje-mu	kveč-je-mu
la-stni-k	las-t-nik	last-ni-k
li-ker-ja	li-ker-ja	li-ker-ja
mo-sto-v	mos-tov	mo-sto-v
mo-žga-ni	mo-žga-ni	mo-žga-ni
mr-ta-v	mr-tav	mr-ta-v
mr-te-v	mr-tev	mr-te-v
na-mreč	na-mreč	na-mre-č
na-pra-vlje-ne	na-prav-lje-ne	na-pra-vlje-ne
nem-ški	nem-ški	nem-ški
ne-sre-ča	ne-sre-ča	ne-sre-ča
ne-u-mno-sti	ne-um-nos-ti	ne-um-no-sti
ne-zgo-d	nez-god	ne-zgo-d
pe-šne-mu	peš-ne-mu	pe-šne-mu
plo-dni-h	plod-nih	plod-ni-h
po-du-ke	po-du-ke	po-du-ke

po-gu-mno	po-gum-no	po-gum-no
po-lje	po-lje	po-lje
pol-o-bla	po-lo-bla	po-lo-bla
po-o-bla-sti-lo	po-oblas-ti-lo	po-o-bla-sti-lo
po-se-stni-ca	po-ses-t-ni-ca	po-sest-ni-ca
po-slan-stvo	pos-lans-tvo	po-slan-stvo
po-tr-t	po-tr-t	po-tr-t
pov-se-m	pov-sem	pov-se-m
pov-so-d	pov-sod	pov-so-d
pov-zpe-ti	pov-zpe-ti	povz-pe-ti
pra-zni-h	praz-nih	pra-zni-h
pre-dla-ga-la	pred-la-ga-la	pre-dla-ga-la
pre-i-sko-va-li	pre-isko-va-li	pre-i-sko-va-li
pre-ko-sma-te	pre-ko-sma-te	pre-ko-sma-te
prer-deč	prer-deč	prer-de-č
pre-stra-ši-l	pres-tra-šil	pre-stra-ši-l
pre-u-sme-ri-ti	pre-usme-ri-ti	pre-u-sme-ri-ti
pre-vze-ti	prev-ze-ti	prev-ze-ti
pro-i-zvo-dnje	pro-izvod-nje	pro-i-zvod-nje
pro-sto-re	pros-to-re	pro-sto-re
pro-stor-če-k	pros-tor-ček	pro-stor-če-k
pu-sta	pus-ta	pu-sta
ra-zre-d	raz-red	ra-zre-d
ra-zu-mlji-v	ra-zum-ljiv	ra-zu-mlji-v
ra-zu-mni-m	ra-zum-nim	ra-zum-ni-m
re-pu-bli-kan-ski	re-pu-bli-kan-ski	re-pu-bli-kan-ski
re-sni-ca	res-ni-ca	re-sni-ca
re-vir-je-v	re-vi-rjev	re-vi-rje-v
sa-mo-u-pra-ve-n	sa-mo-upra-ven	sa-mo-u-pra-ve-n
se-stra	ses-tra	se-stra

smr-dlji-v	s-mrd-ljiv	smr-dlji-v
so-ljo	so-ljo	so-ljo
so-u-de-le-že-n	so-ude-le-žen	so-u-de-le-že-n
so-vra-štvu	so-vraš-tvu	so-vra-štvu
srb-ski	sr-b-ski	srb-ski
srb-šči-na	sr-b-š-či-na	srb-šči-na
sta-di-o-n	s-ta-di-on	sta-di-o-n
sta-nje	s-ta-nje	sta-nje
ste-bli-ca	s-te-bli-ca	ste-bli-ca
stre-žni-k	s-trež-nik	stre-žni-k
su-pe-ri-o-r	su-pe-ri-or	su-pe-ri-o-r
te-ks-ta	tek-s-ta	tek-sta
te-ks-ti-le-n	tek-s-ti-len	tek-sti-le-n
u-re-sni-če-va-l	u-res-ni-če-val	u-re-sni-če-va-l
u-stvar-je-no	us-tva-rje-no	u-stva-rje-no
ve-ro-znan-stvo	ve-roz-nans-tvo	ve-ro-znan-stvo
vo-tlji-na	vot-lji-na	vo-tlji-na
v-zkli-kni-ti	v-zk-lik-ni-ti	vz-klik-ni-ti
za-pu-sti-vši	za-pus-tiv-ši	za-pu-stiv-ši
za-ri-pli	za-ri-pli	za-ri-pli
za-sli-ša-li	zas-li-ša-li	za-sli-ša-li
ze-mlja	zem-lja	ze-mlja
z-glo-b	z-glob	zglo-b
član-stvo	člans-tvo	član-stvo
ža-nr-ski	žan-r-ski	žanr-ski
že-le-zni-ca	že-lez-ni-ca	že-le-zni-ca
ži-vlje-nje	živ-lje-nje	ži-vlje-nje

Mož i-n o-bla-ko-v voj-sko je o-boj-no
kon-ča-la te-mna noč, kar sve-tla zar-ja
zla-tí z ru-me-nmi žar-ki gla-vo troj-no

sne-žni-ko-v kranj-ski-h si-v-ga po-gla-var-ja,
 Bo-hinj-sko je-ze-ro sto-ji po-koj-no,
 sle-du ni več vu-na-nje-ga vi-har-ja;
 a-l so-mo-v voj-ska po-d vo-dó ne mi-ne,
 i-n dru-gi-h ro-par-jo-v v dnu glo-bo-či-ne.

A-l je-ze-ro, ki na nje-ga po-kraj-ni
 sto-jiš, ni, Čr-to-mír! po-do-ba tvo-ja? -
 To noč je je-nja-l voj-ske šu-m vu-naj-ni,
 po-tih-ni-l ti vi-har ni v pr-si-h bo-ja;
 le huj-ši se je z-bu-di-l čr-v nek-daj-ni,
 a-k pra-v u-či me v re-va-h sku-šnja mo-ja,
 bolj gri-ze, bolj po no-vi kr-vi vpi-je,
 po-žre-šni-ši o-bu-pa so har-píje.

Na tle-h le-žé slo-ven-stva ste-bri sta-ri,
 v do-ma-či-h še-ga-h v-tr-je-ne po-sta-ve;
 v de-že-li par-ski Te-se-l¹ go-spo-da-ri,
 je-čé po-d tež-ki-m jar-ma-m si-ni Sla-ve,
 le tuj-ca-m sre-če svi-t se v Kra-nji ža-ri,
 o-šab-no nós-jo tí po-kon-ci gláve.
 A-l, de te je-nja ta ske-le-ti ra-na,
 ne boš po-sne-l Ka-tóna U-ti-kána!

Pre-ne-sla pri-ču-jo-če u-re te-že
 bi ne bi-la le-t po-zni-h gla-va si-va;
 v mla-do-sti ven-der tr-dni-ši so mre-že,
 ki v nji-h dr-ži na-s u-pa moč go-ljfi-va;
 kar, Čr-to-mír! te na ži-vlje-nje ve-že,
 se mi i-z tvo-ji-h prej-šnji-h dni od-kri-va,
 ko te vo-di-la ni le sta-ra ve-ra
 tje na o-sre-de-k Bléške-ga je-zéra.

Tje na o-to-k z va-lo-va-mi ob-da-ni,
 v da-na-šnji-h dne-vi-h bož-jo po-t Ma-ri-je;
 v dnu za-d sto-jé sne-žni-ko-v ve-li-ka-ni,
 po-ljá, ki spre-d se sprósti, le-po-ti-je
 ti ka-že Bléški gra-d na le-vi stra-ni,
 na de-sni gri-če-k se za gri-ča-m skri-je.
 De-že-la kranj-ska ni-ma lep-šga kra-ja,
 ko je z o-kol-šno ta, po-do-ba ra-ja.

Ta-m v ča-si-h Čr-to-míra na o-to-ki

¹ Par-ski Te-se-l. Te-se-l (Tas-si-lo), par-ski vāj-vo-da, je Val-jhúna, ki so ga bi-li Slo-ven-ci v pr-vi-h le-ti-h vāj-vod-stva i-z de-že-le spo-di-li, s tre-mi tru-ma-mi voj-šáko-v na-za-j pri-pe-lja-l, i-n ji-m ga je zo-pe-t vsi-li-l. Po-gle-j Val-va-zor-ja na me-sti re-če-ne-m.

po-do-ba bógi-nje je sta-la Ži-ve,
 ki so z-ro-če-ni ji mla-denčo-v sto-ki;
 ki so ji, vé de-kle-ta lju-be-zni-ve!
 z-ro-če-ni va-ši sme-hi, va-ši jo-ki,
 o-rož-ja, ki so na-m ne-pre-ma-glji-ve. -
 Ta-m bógnje ve-žo Sta-ro-sla-v i-n le-pa
 nje-go-va h-či od-pi-ra i-n za-kle-pa.

H-či Bo-go-mi-la, le-pa ko de-vi-ca,
 slo-ve-ča He-ro je bi-la v A-bi-di,
 ne-dol-žnost v-ne-ma ji o-či i-n li-ca,
 le-po-te svo-je sa-ma le ne vi-di,
 pri-li-znje-na mla-denčo-v go-vo-ri-ca
 je ne na-pih-ne, ji sr-ca ne spri-di.
 Spol-níla ko-me-j je šestnáj-sto le-to;
 sr-ce mla-dó ni za no-be-n'ga v-ne-to.

Darí o-pra-vi-t bógnji po na-va-di
 pri-ne-se Čr-to-míra lah-ka lad-ja,
 o-d te-ga, kar ra-ste pri nje-ga gra-di,
 o-d če-de, ži-ta i-n no-vi-ne sad-ja;
 ko bli-ža z nji-mi se de-vi-ci mla-di,
 za-de-ne ga, ko se je nár-manj nad-ja,
 i-z nje o-či v sr-ce lju-be-zni stre-la,
 pla-mén ne-po-ga-slji-v je v nje-mu v-ne-la.

O bla-go-r, bla-go-r, Čr-to-mír! ti v-ne-ta
 je de-kli-ca o-d tvo-je-ga po-gléda,
 ka-k o-d za-má-knje-nja je vsa pre-vze-ta,
 ka-k gle-da v tla, ka-k tre-se se be-se-da!
 Ko za-ri-ja, ki ja-se-n da-n o-be-ta,
 za-ru-me-ní po-do-ba nje-na ble-da,
 i-n v tvo-ji ro-ki ro-ka nje o-sta-ne
 za-dřža-na ji o-d mo-či ne-zna-ne.

Na-j pe-ve-c dru-g va-m sre-čo po-pi-su-je,
 ki célo le-to je cve-tla o-be-ma:
 ka-k Čr-to-mír o-sre-de-k o-bi-sku-je,
 ka-k o-ča o-mla-dí me-d nji-ma d-ve-ma,
 ki ni, ko me-ni, mu ve-se-lje tu-je,
 ki sreč-na ga lju-be-ze-n v pr-si-h v-ne-ma,
 pi-ja-nost nji-no, ki ta-k hi-tro mi-ne,
 pre-gna-na o-d lo-či-tve bo-le-či-ne.

Že, Čr-to-mír! je tre-ba se lo-či-ti,
 ne sli-šiš, ka-k gla-snó tro-ben-ta po-je?

Pri-po-di-l s sa-bo je Va-lj-hu-n sr-di-ti
 po-ži-ga-t bož-je ve-že div-je ro-je;
 pov-so-d vzdi-gu-je-jo se ve-re šči-ti,
 ki si pre-je-l o-d ma-te-re jo svo-je,
 té ve-re, ki ji de-kli-ca ta slu-ži,
 ki z-da-j te z njo lju-be-ze-n či-sta dru-ži.

Ka-k tež-ka, brid-ka u-ra je slo-ve-sa!
 Sto-jé po li-ca-h ji-ma ka-plje vro-če,
 o-b-je-ta sta, ko bi bi-la te-le-sa
 en-ga, spu-sti-ti žna-be-l žna-bla no-če;
 si z le-v-ga o-ča, de-sne-ga o-če-sa
 jo-k bri-še, ki ga skri-ti ni mo-go-če,
 ko vi-di v táko ža-lost nju v-to-plje-ne,
 i-n de to-laž-be za-nje ni no-be-ne.

Bi spo-mni-l nji-ma z-ma-ge več-no sla-vo,
 a-k bi, de jo do-se-či móč je, so-di-l;
 a-l pre-ve-li-ko tru-mo je če-z Dra-vo
 po Ko-kri do-li v Kranj Va-lj-hu-n pri-po-di-l.
 Se mo-žu z-di, de gre le v smr-t kr-va-vo,
 b-re-z de bi ve-ro, bra-te o-svo-bo-di-l. -
 List pri-de, ka-k va-si i-n ve-že bož-je
 go-ré; - čas, Čr-to-mír! je vze-t o-rož-je.

I-n še-l je bo-j boj-va-t b-re-z u-pa z-ma-ge,
 i-n ska-za-l se je ko-re-ni-ne pra-ve,
 kjer su-če meč, na če-li smr-tne sra-ge
 le-žé so-vra-žni-ko-v tru-pla kr-váve
 mr-tvi-h, a-l iz-di-hjo-či-h du-še dra-ge;
 ven-der ne meč, ne moč gra-du tr-dnja-ve
 bo-go-v ne mo-re re-ši-t slav-ni-h star-šo-v,
 i-n ne pre-d smr-tjo o-hra-nít to-var-šo-v.

Pre-ma-ga-n pri Bo-hinj-ske-m sa-m je-zéri
 sto-ji na-slo-nje-n na svo-j meč kr-vávi,
 z o-čmi va-lo-v glo-bo-ki b-re-ze-n me-ri,
 stra-šne mu mi-sli róji-jo po gla-vi,
 ži-vlje-nje mi-sli vze-t si v sle-pi ve-ri;
 a-l ne-ka-j mu pre-dr-zno rôko u-sta-vi -
 bi-la je le-pa, Bo-go-mi-la! tvo-ja
 po-do-ba, ki spe-lja-la ga je 'z bo-ja.

En-kra-t vi-de-t že-li po-do-bo mi-lo,
 poz-dra-vi-t prej-šnje-ga ve-se-lja me-sto;
 a-l sreč-no je pre-sta-la ča-so-v si-lo,
 a-l nje-no mu sr-ce še bi-je z-vésto,

a-l mo-re-bi-t po-d hla-dno spi go-mi-lo,
 a-l pre-ma-gáve-c mu je vze-l ne-ve-sto,
 a-l ži-va, a-l mŕtva je, z-ve-de-t móre,
 lo-či-ti préd se i-z sve-ta ne móre.

Zna-n ri-bič pri-ve-sla o-d u-ne stráni,
 o-po-mni ga, ka-k sa-m se-be po-za-bi,
 ka-ko pov-so-d ga i-še-jo kri-stja-ni,
 ka-k z v-je-ti-mi Va-lj-hu-n sr-di-ti ra-bi,
 pri-ja-zno delj mu ta-m o-sta-ti bra-ni,
 sto-pi-ti k se-bi ga v čol-nič po-va-bi,
 de ga pri-pe-lje v var-ni-ši za-ve-tje;
 v-da Čr-to-mír se v to, kar ri-bič svétje.

I-n brž ve-sla-ta v ko-ne-c ta je-zéra,
 kjer bi-stra va-nj-ga pri-bob-ni Sa-vi-ca;
 ker sre-če-n ve-ter nji ro-ké pod-péra,
 čol-nič le-ti, ko v z-ra-ki ur-na ti-ca.
 Se ri-bič po so-vra-žni-ki-h o-zéra,
 čol-n vsta-vi, kjer je go-sta sen-c te-mni-ca.
 Ker se mu z-di, de la-ko-ta ga gru-di,
 ju-na-ku, kar je v tor-bi-ci, po-nu-di.

Že-li da-t Čr-to-mír mu po-vra-či-lo,
 a-l v voj-ski d-nar-ji so bi-li raz-da-ni;
 de Sta-ro-sla-v, se spo-mni, z Bo-go-mi-lo
 mu v skriv-ne-m kra-ji to-vor zláta hra-ni,
 nju po-i-ska-ti da mu na-ro-či-lo,
 i-n da mu pr-sta-n sám o nji-ma zna-ni,
 de bo pri nji-ma sto-ri-l mu re-sni-co; -
 pri-ne-sti zláta re-če če-tr-tníco.

Po Bo-go-mi-li pra-ša-t mu u-ka-že:
 a-l gle-da sve-tlo son-ce, je še ži-va,
 a-l so ob-vár-va-le jo mo-kre stra-že,
 a-l pre-d so-vra-žni-ki dru-géj se skri-va,
 i-n ko-d nar-vár-ni-ši se po-t po-ka-že,
 tje, kjer z-da-j dra-ga de-kli-ca pre-bi-va?
 Pri sla-pi ča-ka-l ju-tro bo Sa-vi-ce,
 ve-se-le a-li ža-lo-stne no-vi-ce.

Sla-p dru-go ju-tro mu gr-mi v u-še-sa;
 ju-na-k pre-mi-šlja, ka-k bolj spo-de-j le-na
 vo-da raz-gra-ja, ka-k bre-go-ve stre-sa,
 i-n ka-k pre-d njo se gôre zi-blje ste-na,
 ka-k ska-le pod-ko-pu-je i-n dre-ve-sa,
 ka-k do ne-be-s le-ti nje je-ze pe-na! -

Ta-k se za-že-ne, se po-zne-je u-sta-vi
m-la-de-nič, Čr-to-mír pri se-bi pra-vi.

Z-bu-di ga 'z mi-se-l te-h mož go-vo-ri-ca,
ki bli-ža-jo se z bla-ga-m o-blo-že-ni,
spo-zna ko-j ri-bi-ča po-šte-ne li-ca;
ne-zna-n mož pri-de po ste-zi ze-le-ni;
ta-lar i-n što-la, zna-me-nja po-kli-ca,
po-ve-sta mu, de slu-ži Na-za-re-ni.
Po meč bi de-sna se bi-la ste-gni-la,
v ti pri-či se pri-ka-že Bo-go-mi-la.

"O, se-m na srce mo-je, Bo-go-mi-la!
Skr-bí je ko-ne-c, ža-lo-sti, ne-sre-če,
se tre-se o-d ve-se-lja vsa-ka ži-la,
kar gle-da-m spe-t v o-bli-čje ti cve-te-če,
na-j bri-je z-da-j o-kro-g vi-har-jo-v si-la,
na-j se ne-bo z o-bla-ki pre-o-ble-če,
ni me-ni mar, kar se go-di na svéti,
a-k sme-jo sreč-ne te ro-ké o-b-je-ti."

I-z nje-ga ro-k iz-ma-kne se po-ča-si,
i-n b-li-zo se na pr-vi ka-me-n vse-de,
i-n v tr-dne-m, a-li ven-der mi-le-m gla-si
m-la-den-ču v-net-mu re-če té be-se-de:
"Ne z-dru-že-nja, lo-či-tve z-da-j so ča-si,
še-l na-j vsa-k sa-m bo sko-z ži-vlje-nja z-me-de;
de b' en-kra-t se skle-ni-le póti na-ji,
me tu-ka-j vi-diš z-da-j v sa-mo-tne-m kra-ji.

Po-ve-da-t mo-ra-m ti, de se-m kri-stja-na,
ma-li-ko-v za-pu-sti-la ve-ro kri-vo,
de je be-ža-la ta, k' o-b son-ci sla-na,
de da-l kr-sti-t je o-ča gla-vo si-vo,
so-se-ska je Ma-ri-je služ-bi v-da-na
v dnu je-ze-ra u-to-pi-la bógnjo Ži-vo.
Ka-ko pri-šla k re-sni-ce se-m po-glédi,
mo-j Čr-to-mír! v be-se-da-h krat-ki-h z-védi:

Več-kra-t v o-to-ka se-m sa-mo-tne-m kra-ji,
ko te je lad-ja ne-sla preč o-d me-ne,
si mi-sli-la, a-l bo lju-be-ze-n na-ji
pre-šla, ko va-l, ki ve-ter ga za-že-ne,
a-l hre-pe-ne-či-h sr-c že-ljé nar-sla-ji
o-gási-l vse bo ze-mlje hla-d ze-le-ne,
a-l me-sta ni ni-kjer, ni z-vez-de mi-le,
kjer bi lju-bjóče sr-ca se skle-ni-le.

Te mi-sli, ko od-še-l si v hu-de bo-je,
 mi-ru mi ni-so da-le več si-ro-ti.
 V ne-var-no-sti ži-vlje-nje véde-t tvo-je,
 za-pr-te vse do te-be vi-de-t póti,
 ni véd-lo ka-m se d-ja-ti sríce mo-je,
 to-laž-be ni-se-m naj-dla v ta-ki z-mo-ti.
 O-bu-pa-la se-m sko-re-j tákra-t re-va;
 ka-k se-m že-le-la v no-či ti svi-t dne-va!

E-n da-n se-m pra-ša-t šla po voj-ske sre-či,
 a-l sko-zi se še ni skle-ni-la z va-mi;
 u-či-l lju-di je mož bo-ga-bo-je-či,
 du-hov-ni mož, ki z-da-j ga vi-diš z na-mi:
 ka-ko na-s vstva-ri-l vse je Bo-g nar-ve-či,
 ka-k gre-h pri-še-l na sve-t je po A-dámi,
 ka-k se je bož-ji si-n za-to u-člo-ve-či-l,
 de bi o-te-l na-róde i-n o-sre-či-l.

De pra-vi Bo-g se kli-če Bo-g lju-be-zni,
 de lju-bi vse lju-di, svo-je o-tro-ke,
 de ze-mlja, kjer vi-jó vi-har-ji je-zni,
 je sku-šnje kra-j, de so naš do-m vi-so-ke
 ne-be-sa, de tr-plje-nje i-n bo-le-zni
 z ve-se-lja-m vre-d so dar nje-go-ve rôke,
 de ču-dno k se-bi vód' o-tro-ke lju-be,
 de ne že-li no-be-ne-ga po-gu-be.

De u-stva-ri-l je lju-di vse za ne-be-sa,
 kjer glor-ja nje-ga si-je b-re-z o-bla-ka,
 o-ko ni vi-d-lo, sli-ša-le u-še-sa
 ve-se-lja, ki i-z-vo-lje-ne ta-m ča-ka,
 de spró-ste-ni-m bo vse-h te-ža-v te-le-sa
 se sreč-ni-m iz-pol-ni-la vo-lja vsa-ka,
 de bo-do tam-ke-j bož-ji skle-pi mi-li
 té, ki se tu-ka-j lju-bi-jo, skle-ni-li.

Ko šla do-mú se-m z druž-bo naj-no v gla-vi,
 me mož, ki je ta uk u-či-l, do-i-de;
 pri-ja-zno v svo-ji še-gi me poz-dra-vi,
 po-ve, de préd je šte-t bi-l me-d dru-i-de,
 de pre-o-br-ni-l se je k ve-ri pra-vi,
 de v na-še kra-je o-znan-va-t jo pri-de;
 ker so va-si bi-le mu kro-g ne-zna-ne,
 z me-no-j i-ti že-li, ker noč po-sta-ne.

Do-ma o-če-tu, me-ni raz-o-de-va,
 kar pre-ro-kváli nék-da-j so pre-ro-ki,

ka-k, kar gre-ši-la sta A-dám i-n E-va,
 na kri-ži o-pe-ró kr-vi po-to-ki,
 po-pi-še na-ma stra-h sódne-ga dne-va,
 vse ču-de-že, ki ve-re so po-ro-ki;
 kar véde-t tre-ba je, zlo-ži po vr-sti,
 ker sva mu vse ver-je-la, na-j-u krsti.

A-l e-na skr-b me je mo-ri-la ve-dno,
 de tí me-d nji-mi si, ki Bo-g ji-h črti;
 več-kra-t se-m v sa-nja-h vi-dla gla-vo če-dno,
 ble-dó le-ža-ti na mr-tva-ške-m pr-ti;
 se-m tre-pe-ta-la za-te uro sle-dno;
 de bi ne-be-s ne z-gre-ši-l v brid-ki smr-ti.
 Mož bož-ji mi bol-nó sr-ce oz-dra-vi,
 ker, de za-móre vse mo-li-te-v, pra-vi.

Ko-li-ko-kra-to-v se-m o-d to-d v sa-mo-ti
 kle-ča-la, klíca-la po-moč Ma-ri-je:
 'Za-vre-či v je-zi ga, mo-j Bo-g! ne hôti,
 ker v z-mo-ti ža-li te, ne 'z hu-do-bi-je,
 ne da-j v o-blast so-vra-žni ga to-go-ti,
 pre-d njo na-j mi-lost tvo-ja ga za-kri-je!'
 I-n ču-dno te je ti-sto noč o-hra-ni-l,
 ko ni no-be-n to-varš se smr-ti u-bra-ni-l.

I-z spa-nja svoj-ga, Čr-to-mír! se z-bu-di,
 slo-vo da-j svo-ji stra-šni, dol-gi z-mo-ti,
 po po-ti-h se no-či te-mne ne tru-di,
 ne sta-vi v bra-n delj bož-ji se d-o-bro-ti,
 i-n nje-ne mi-lo-sti dni ne za-múdi,
 de skle-ne-te se en-kra-t naj-ni póti,
 lju-be-ze-n b-re-z lo-či-tve de za-zóri
 po smr-ti na-ma ta-m v ne-be-ške-m d-vóri."

ČR-TO-MÍR

"Ka-k bo-m po-vr-ni-l, Bo-go-mi-la dra-ga!
 lju-be-ze-n, skr-b, kar si tr-pe-la za-me?
 V ve-se-lji sko-re-j mi sr-ce o-ma-ga,
 ki v nje-mu tvo-ja ga lju-be-ze-n v-na-me,
 do-kle-r kr-vi ne v-te-če za-dnja sra-ga,
 i-n gro-ba te-mna noč me ne o-b-ja-me,
 ti su-žno mo-je bo ži-vlje-nje ce-lo,
 ti go-spo-du-j če-z ve-ro, mi-sli, de-lo.

Ka-ko bi mo-ge-l te-bi ka-j o-d-re-či,
 sto-ri-ti te-ga ne, kar boš že-le-la!

A-l z-mi-sli ra-n, ki ji-h Va-lj-hu-na me-či
so stóri-li, i-n p-ši-c nje-go-vi-h stre-la,
ka-j vi-de-li kr-vi smo v Kra-nji te-či,
kri-stja-no-v tvo-ji-h vse pre-u-da-ri de-la,
i-n mi po-ve-j, a-l ni čr-t nár-bolj je-zni
nji-h Bo-g, ki kli-češ ga Bo-ga lju-be-zni?"

DU-HOV-NI

"Po ce-li ze-mlji vse-m lju-de-m mi-r bo-di!
ta-ko so pe-li an-gel-co-v gla-so-vi
v vi-ša-va-h pri Me-si-je-sa pri-hódi;
de smo o-če-ta e-ne-ga si-no-vi,
lju-dje vsi bra-tje, bra-tje vsi na-ródi,
de ljúbi-t' mór-mo se, pra-v' uk nje-go-vi.
Va-lj-hu-n rav-na po svo-ji sle-pi gla-vi,
po bož-ji vo-lji ne, du-hov-ni pra-vi."

ČR-TO-MI-R

"Lju-be-zni ve-re, i-n mi-ru i-n spra-ve,
ne bra-ni-m se je ve-re Bo-go-mi-le,
ve-m, de ma-li-ke, i-n nji-h služ-bo gla-ve
slu-žab-ni-ko-v nji-h so na sve-t ro-di-le,
v nji-h le spo-štvál o-če-to-v se-m po-sta-ve;
a-l z-da-j o-vr-gle so ji-h voj-ske si-le.
A-k skle-ne me s te-bo-j krst, Bo-go-mi-la!
k-da-j bo za-kóna z-ve-za me skle-ni-la?"

BO-GO-MI-LA

"O-d-lo-če-ni so ro-ži krat-ki dnóvi,
ki pri-de na-njo po-mla-dan-ska sla-na,
a-l v cve-tji jo za-pa-de-jo sne-go-vi!
ta-k mla-di de-kli-ci, ki z-go-dnja ra-na
sr-ce ji glo-da, vsmrti mi-r nje-go-vi,
le krat-ka po-t je sko-z ži-vlje-nje da-na;
a-l je za maj-he-n ča-s se z-dru-ži-t vre-dno,
de bi lo-či-tve spe-t se ba-la ve-dno?

De bi o-d smr-ti re-ši-l te ne-sreč-ne,
i-n tam-ke-j mi-li Bo-g v ne-be-ške-m ra-ji
z me-no-j te, dra-gi! skle-ni-l ča-se več-ne,
pu-sti-la v-némar se-m že-ljé nar-sla-ji,
pu-sti-la v-némar dni na sve-ti sreč-ne,
se-m od-po-ve-da-la se z-ve-zi na-ji; -
je u-sli-ša-na bi-la mo-li-te-v mo-ja. -

Ne sme-m po-sta-ti jaz ne-ve-sta tvo-ja.

Bo-gú se-m več-no či-stost o-blju-bi-la,
i-n Je-zu-su, i-n ma-te-ri Ma-ri-ji;
kar do-ži-ve-la le-t bo-m še šte-vi-la
v že-ljá brid-ko-sti, v u-pa raj-ske-m si-ji,
no-be-na me ne bo pre-mo-gla si-la,
bi-la de svo-je-mu, sve-tá Me-si-ji,
ne-be-ške-mu bi že-ni-nu ne-zve-sta,
nik-dár ne mo-re-m tvo-ja bi-t ne-ve-sta!" -

Du-hov-ni re-če me-d be-se-de ta-ke:
"Za-kóna sre-če ta u-ži-vát ne mo-re,
k-dor de-la mo-ji-m, tvo-ji-m je e-na-ke
pre-dr-zni-l v ča-sa se se-ját raz-o-re,
dru-i-d se-m z z-mo-to jaz sle-pi-l ro-ja-ke,
a-k bi ne bi-l da-ja-l tvo-j meč pod-po-re,
k-da-j v-gásni-la bi-la bi kri-va ve-ra,
bi v-do-va ne bi-la že-n mar-sik-téra!

Tvo-j po-t je v O-gle-j, de po-lo-ži-l na-te
ro-ké bo pa-tri-ar-h, a-k du-h te že-ne,
ko si po-gu-blja-l ji-h, o-te-ti bra-te,
du-hov-ne-ga te sto-ri-l bo, ko me-ne.
V de-že-la-h ju-tra ča-ka-jo bo-ga-te
te že-tve, ne za-múdi je no-be-ne,
le hi-tro v O-gle-j, tje do pa-tri-ar-ha,
de po-sve-tí te ma-šni-ka, duš var-ha."

ČR-TO-MI-R

"Pra-v pra-viš, de ne sme-m jaz u-pa-t sre-če,
ki ve-dno je i-n bo so-vra-žna me-ni:
do-se-ge-l o-ča z-ma-ge ni slo-ve-če,
kon-ča-l ži-vlje-nje v voj-ski je z-gu-blje-ni,
od-šla je ma-ti ko-me-j spo-na-m je-če,
že dav-no jo po-kri-va gro-b ze-le-ni.
O-sre-či-t ho-če me lju-be-ze-n slad-ka,
a-l, ka-k slad-kost bi-la je nje-na krat-ka!

V de-že-li ko-j tro-ben-te gla-s za-po-je,
o-d Bo-go-mi-le dra-ge me-ne lo-či,
ju-na-ško bíli smo z Va-lj-hu-na-m bo-je,
ve-se-le z-ma-ge da-n na-m ne na-po-či,
po-móri-l meč je vse to-var-še mo-je,
be-g je mo-j u-p, gojz-d je mo-j do-m pri-čjo-či.
Ne-spa-me-tna bi-la bi z ma-no z-ve-za,

ki me pre-ga-nja ve-dno sre-če je-za."

BO-GO-MI-LA

"Lju-be-zni pra-ve ne po-zna, k-dor méni,
de u-gásni-ti jo mo-re sre-če je-za;
go-re-la v či-ste-m, v več-ne-m bo pla-méni
z-da-j, i-n ko mi od-pa-de tru-pla pe-za;
v za-ko-ni ven-der bra-ni sa-d mi nje-ni
vži-váti z Bo-ga-m tr-dni-ši za-ve-za.
Od-kri-la se bo te-bi un-stra-n gro-ba
lju-be-zni mo-je či-stost i-n z-ve-sto-ba.

De bo-do zna-ni bož-ji ji-m o-béti,
ji-h o-znan-va-t poj-ďi v slo-ven-ske me-sta;
kar dni o-d-lo-če-ni-h mi bo na svéti,
Bo-gú i-n te-bi bo-m o-sta-la z-ve-sta,
v ne-be-si-h čáka-la bo-m pri o-če-ti
če-z maj-he-n ča-s de-vi-ška te ne-ve-sta,
do-kle-r ža-lu-je-jo po te-b' o-te-te
kr-de-la, pri-deš k me-ni v me-sta sve-te."

Iz-me-d o-bla-ko-v son-ce z-da-j za-si-je,
i-n ma-vri-ca na ble-do Bo-go-mi-lo
le-po-te svo-je či-sti svi-t i-z-li-je,
ne-be-ški zor ob-da o-bli-čje mi-lo;
jo-k, ki v o-či mu si-li, ko-me-j skri-je,
de ni ne-bo na-d nji-m se od-kle-ni-lo,
de je na sve-ti, ko-me-j si ver-ja-me,
ta-k Čr-to-míra ta po-gle-d pre-vza-me.

Ko je mi-nu-l, kar mi-sli, de bo v si-li
zla-tá mu tre-ba, si o-d mož ga vza-me;
dar rib-ču da, nji-m, ki so ga no-si-li.
"Kar Sta-ro-sla-v zla-tá še hra-ni za-me,
da-j ga si-ro-ta-m," re-če Bo-go-mi-li,
se bli-ža ji, pre-srč-no jo o-b-ja-me,
mol-če po-da de-sni-co ji k slo-ve-si,
sol-zé sto-ji-jo v vsa-ke-m mu o-če-si.

"O ča-ka-j, mi do-pol-ni pro-šnjo e-no!
préd ko se lóčva," Bo-go-mi-la pra-vi,
"de mi v skr-be-h ne bo sr-ce u-to-plje-no,
de lóže-j se brid-ko-sti v bra-n po-sta-vi,
préd, ko greš v O-gle-j če-z go-ró ze-le-no,
se pri-čo me-ne od-po-ve-j z-mo-tnja-vi,
do-kle-r te po-sve-ti krst, se za-múdi,

vo-dá je b-li-zo, i-n du-hov-ni tu-di."

Mol-če v to pro-šnjo Čr-to-mír do-vo-li,
z du-hov-ni-m bli-ža sla-pu se Sa-vi-ce,
mo-li-tve sve-te ma-šni-k, o-n z nji-m mo-li,
v i-me-ni křsti ga sve-te Tro-ji-ce.
So na ko-le-na-h, kar ji-h je o-ko-li,
se o-d ve-se-lja sve-t' o-braz de-vi-ce,
ki je bi-la pod-po-ra ve-re kri-ve,
je o-pra-vljála služ-bo bógnje Ži-ve.

Raz-la-ga-jo, ko pri-de v A-kvi-le-jo,
mu sve-te pi-sma pro-ste z-mo-te vsa-ke;
po-sta-ne ma-šni-k, v pr-si-h u-mr-je-jo
nek-da-nji u-pi; me-d svo-je ro-ja-ke
Slo-ven-ce gre, i-n dále-j če-z nji-h me-jo,
do smr-ti ta-m pre-ga-nja z-mo-t o-bla-ke. -
Do-mú je Bo-go-mi-la šla k o-če-ti,
nič več se ni-sta vi-de-la na sve-ti.

Pře-de-hra

Ústřed-ní kan-ce-lář to-vár-ny Ros-sum's Uni-ver-sal Ro-bots. Vpra-vo vchod. Ok-ny v prů-čel-ní stě-ně po-hled na ne-ko-neč-né řa-dy to-vár-ních bu-dov. Vle-vo dal-ší ře-di-tel-ské míst-nos-ti.

Do-min: (se-dí u ve-li-ké-ho ame-ric-ké-ho psa-cí-ho sto-lu v otá-če-cím křes-le. Na sto-le žá-rov-ka, te-le-fon, tě-žít-ka, po-řa-dač do-pi-sů, atd., na stě-ně vle-vo ve-li-ké ma-py s lod-ní-mi a že-lez-nič-ní-mi li-ni-e-mi, ve-li-ký ka-len-dář, ho-di-ny, jež uka-zu-jí ně-co má-lo před po-led-nem; na stě-ně vpra-vo tiš-tě-né pla-ká-ty: „Nej-la-ci-něj-ší prá-ce: Ros-sumo-vi Ro-bo-ti“ „Tro-pič-tí Ro-bo-ti, no-vý vy-ná-lez. Kus 150 d.“ „Kaž-dý si kup své-ho Ro-bo-ta!“ „Chce-te zlev-nit svo-je vý-rob-ky? Ob-jed-nej-te si Ros-sumo-vy Ro-bo-ty.“ Dá-le ji-né ma-py, do-prav-ní lod-ní řád, ta-bul-ka s te-le-gra-fic-ký-mi zá-zna-my kur-sů atd. V kon-tras-tu k té-to vý-zdo-bě stěn je na ze-mi nád-her-ný tu-rec-ký ko-be-rec, vpra-vo ku-la-tý stůl, po-hov-ka, ko-že-ná klu-bov-ní křes-la a knihov-na, v níž mís-to knih sto-jí láhve s ví-nem a ko-řal-ka-mi. Vle-vo po-klad-na. Ve-d-le Do-mi-no-va sto-lu psa-cí stroj, na němž pí-še dív-ka Sul-la.)

Do-min: (dik-tu-je) „-že ne-ru-čí-me za zbo-ží po-ško-ze-né do-pra-vou. Upo-zor-ni-li jsme va-še-ho ka-pi-tá-na hned při na-klá-dá-ní, že loď je ne-způ-so-bi-lá k do-pra-vě Ro-bo-tů, tak-že zká-za ná-kla-du ne-pa-dá na náš účet. Zna-me-ná-me se-za Ros-sum s Uni-ver-sal Ro-bots-“ Ho-to-vo?

Sul-la: Ano.

Do-min: No-vý list. Fried-ri-chs-ber-ke, Ham-burk.-Da-tum.-„Po-tvr-zu-je-me ob-jed-náv-ku pat-náct ti-síc Ro-bo-tů-“ (za-zvo-ní do-má-cí te-le-fon. Do-min jej zved-ne a

mlu-ví do ně-ho) Ha-ló-Zde cen-t-rál-ní-ano.-Za-jis-té. Ale ano, ja-ko vždyc-ky.-Ovšem, ka-be-luj-te jim.-Dob-rá-(za-vě-sí te-le-fon) Kde jsem pře-stal?

Sul-la: Po-tvr-zu-je-me ob-jed-náv-ku na pat-náct ti-síc R.

Do-min: (za-myš-le-ně) Pat-náct ti-síc R. Pat-náct ti-síc R.

Ma-rius: (vstou-pí) Pa-ne ře-di-te-li, ně-ja-ká dá-ma pro-sí-

Do-min: Kdo?

Ma-rius: Ne-vím. Po-dá-vá vi-zit-ku.

Do-min: (čte) Pre-zi-dent Glo-ry.-Že pro-sím.

Ma-rius: (ote-vře dve-ře) Rač-te, pa-ní.

(ve-jde He-le-na Glo-ry-o-vá. Ma-rius ode-jde)

Do-min: (vsta-ne) Rač-te.

He-le-na: Pan cen-t-rál-ní ře-di-tel Do-min?

Do-min: Pro-sím.

He-le-na: Jdi k vám-

Do-min:-s líst-kem pre-zi-den-ta Glo-ry-ho. To sta-čí.

He-le-na: Pre-zi-dent Glo-ry je můj otec. Jsem He-le-na Glo-ry-o-vá.

Do-min: Sleč-no Glo-ry-o-vá, je pro nás ne-o-by-čej-nou ctí, že-že-

He-le-na:-že vám ne-mů-že-me uká-zat dve-ře.

Do-min:-že smí-me pozdra-vit dce-ru vel-ké-ho pre-zi-den-ta. Pro-sím, po-saď-te se. Sullo, mů-že-te ode-jít. (Sul-la ode-jde)

Do-min: (used-ne) Čím mo-hu po-slou-žit, sleč-no Glo-ry-o-vá?

He-le-na: Já jsem při-je-la-

Do-min:-po-dí-vat se na na-ši to-vár-ní vý-ro-bu li-dí. Ja-ko všech-ny ná-vštěvy.

Pro-sím, be-z-e vše-ho.

He-le-na: Mys-le-la jsem, že je za-ká-zá-no-

Do-min:-vstou-pit do to-vár-ny, ovšem. Jen-že kaž-dý sem při-jde s ně-čí vi-zit-kou, sleč-no Glo-ry-o-vá.

He-le-na: A vy uká-že-te kaž-dé-mu ... ?

Do-min: Jen ně-co. Vý-ro-ba umě-lých li-dí, sleč-no, je to-vár-ní ta-jem-ství.

He-le-na: Proč mne ne-ne-chá-te do-mlu-vit?

Do-min: Pro-sím za pro-mi-nu-tí. Chtě-la jste snad ří-ci ně-co ji-né-ho?

He-le-na: Chtě-la jsem se jen ze-ptat-

Do-min:-zda bych vám zce-la vý-ji-meč-ně ne-u-ká-zal na-ši to-vár-nu. Ale za-jis-té, sleč-no Glo-ry-o-vá.

He-le-na: Jak ví-te, že jsem se na to chtě-la ptát?

Do-min: Všich-ni se pta-jí stej-ně. (Vsta-ne.) Ze zvláš-tní úcty, sleč-no, vám uká-že-me víc než ji-ným a-jed-ním slo-vem-

He-le-na: Dě-ku-ji vám.

Do-min: Za-vá-že-te-li se, že niko-mu ne-pro-zra-dí-te ani to nejmen-ší-

He-le-na: (vsta-ne a po-dá-vá mu ru-ku) Mé čest-né slo-vo.

Do-min: Dě-ku-ji. Ne-chtě-la bys-te snad sejmout zá-voj?

He-le-na: Ach ovšem, vy chce-te vi-dět-Pro-miň-te.

Do-min: Pro-sím?

He-le-na: Kdy-bys-te mi pus-til ru-ku.

Do-min: (pus-tí) Pro-sím za pro-mi-nu-tí.

He-le-na: (sní-má zá-voj) Chce-te vi-dět, nejsem-li vyzvě-dač. Jak jste opa-tr-ní.

Do-min: (po-zo-ru-je ji nad-še-ně) Hm-ovšem-my-tak jest.

He-le-na: Vy mi ne-dů-vě-řu-je-te?

Do-min: Ne-o-by-čej-ně, sleč-no he-le-par-don, sleč-no Glo-ry-o-vá. Vskut-ku ne-o-by-čej-ně po-tě-šen-Mě-la jste dobrou plav-bu?

He-le-na: Ano. Proč-

Do-min: Pro-to-že-mí-ním totiž-že jste ješ-tě vel-mi mla-dá.

He-le-na: Pů-jde-me hned do to-vár-ny?

Do-min: Ano. Mys-lím dva-a-dva-cet, ne?

He-le-na: Dva-a-dva-cet če-ho?

Do-min: Let.

He-le-na: Je-den-a-dva-cet. Proč to chce-te vě-dět?

Do-min: Pro-to-že-po-ně-vadž-(s nad-še-ním) Zdr-ží-te se déle, že ano?

He-le-na: Pod-le to-ho, co mi uká-že-te z vý-ro-by.

Do-min: Čer-to-va vý-ro-ba! Ale za-jis-té, sleč-no Glo-ry-o-vá, všech-no uvi-dí-te.

Pro-sím, po-saď-te se. Za-jí-ma-la by vás his-to-rie vy-ná-le-zu?

He-le-na: Ano, pro-sím vás. (used-ne)

Do-min: Tak te-dy. (sed-ne si na psa-cí stůl, po-zo-ru-je He-le-nu uchvá-cen a od-ří-ká-vá rych-le) By-lo to roku 1920 kdy se sta-rý Ros-sum ve-li-ký fi-lo-zof ale teh-dy ješ-tě mla-dý uče-nec ode-bral na ten-to da-leký os-t-rov a-by stu-do-val moř-ské ži-vo-čiš-stvo teč-ka. Při-tom se po-kou-šel na-po-do-bit che-mic-kou syn-té-zou ži-vou hmo-tu ře-če-nou pro-to-plazma až na-jed-nou ob-je-vil lát-ku kte-rá se cho-va-la na-pros-to ja-ko ži-vá hmo-ta ač by-la ji-né-ho che-mic-ké-ho slo-že-ní to by-lo roku 1932, prá-vě čty-ři sta čty-ři-cet let po ob-je-ve-ní Ame-ri-ky, uf.

He-le-na: To umí-te zpa-mě-ti?

Do-min: Ano; fy-zi-o-lo-gie, sleč-no Glo-ry-o-vá, ne-ní mým ře-mes-lem. Tak dál?

He-le-na: Tře-ba.

Do-min: (slav-nost-ně) A teh-dy, sleč-no, sta-rý Ros-sum na-psal me-zi své che-mic-ké vzor-ce to-hle-to: „Pří-ro-da na-šla je-den způ-sob, jak or-ga-ni-zo-vat ži-vou hmo-tu. Je však ji-ný způ-sob, jed-no-duš-ší, tvár-něj-ší a rych-lej-ší, na nějž pří-ro-da vů-beč ne-na-ra-zi-la. Tu-to dru-hou ces-tu, po kte-ré se mohl brát vý-voj ži-vo-ta, jsem dneš-ní-ho dne ob-je-vil.“ Před-stav-te si, sleč-no, že ta-hle ve-li-ká slo-va psal nad chrchlem ja-ké-ho-si ko-loi-dál-ní-ho ro-so-lu, kte-rý by ani pes ne-se-žral. Před-stav-te si ho, že se-dí nad zku-mav-kou a mys-lí na to, jak z ní vy-ros-te ce-lý strom ži-vo-ta, jak z ní bu-dou vy-chá-zet všech-na zví-řa-ta, po-čí-na-jíc víř-ní-kem a kon-číc-kon-číc sa-mot-ným člo-vě-kem. Člo-věk z ji-né lát-ky, než jsme my. Sleč-no Glo-ry-o-vá, to byl ohrom-ný oka-mžik.

He-le-na: Tak dál.

Do-min: Dál? Teď šlo o to, do-stat ži-vot ze zku-mav-ky ven a zrych-lit vý-voj a utvo-řit ně-ja-ké ty or-gá-ny, kos-ti a ner-vy a kde-si co-si a na-lézt ja-kési ta-ko-vé lát-ky, ka-ta-ly-zá-to-ry, en-zy-my, hor-mó-ny a tak dá-le, zkrát-ka, ro-zu-mí-te to-mu?

He-le-na: N-n-ne-vím. Mys-lím, že jen má-lo.

Do-min: Já do-ce-la nic. Ví-te, po-mo-cí těch vo-di-ček mohl dě-lat, co chtěl. Mohl tře-ba do-stat med-ú-zu se so-kra-tov-ským moz-kem ne-bo ží-ža-lu pa-de-sát

me-t-rů dlou-hou. Ale pro-to-že ne-měl kous-ku hu-mo-ru, vzal si do hla-vy, že udě-lá nor-mál-ní-ho ob-rat-lov-ce ne-bo snad člo-vě-ka. A tak se do to-ho pus-til.

He-le-na: Do če-ho?

Do-min: Do na-po-do-be-ní pří-ro-dy. Nejdřív zku-sil udě-lat umě-lé-ho psa. Stá-lo ho to řa-du let, vy-šlo z to-ho co-si ja-ko za-kr-ně-lé te-le a po-šlo to za pár dní. Uká-žu vám to v mu-zeu. A pak už se dal sta-rý Ros-sum do vy-tvá-ře-ní člo-vě-ka. (Pauza)

He-le-na: A to ne-smím ni-ko-mu pro-zra-dit?

Do-min: Ni-ko-mu na svě-tě.

He-le-na: Ško-da, že už je to ve všech cí-tan-kách.

Do-min: Ško-da. Se-sko-čí ze sto-lu a used-ne ve-d-le He-le-ny. Ale ví-te, co v cí-tan-kách ne-ní? Ťuká si na če-lo. Že byl sta-rý Ros-sum úžas-ný blá-zen. Váž-ně, sleč-no Glo-ry-o-vá, ale to-hle nech-te pro se-be. Ten sta-rý vý-střed-ník chtěl oprav-du dě-lat li-di.

He-le-na: Ale vždyť vy dě-lá-te li-di!

Do-min: Při-bliž-ně, sleč-no He-le-no. Ale sta-rý Ros-sum to mí-nil do-slov-ně. Ví-te, chtěl jak-si vě-dec-ky se-sa-dit Bo-ha. Byl straš-li-vý ma-te-ri-a-lis-ta, a pro-to to všech-no dě-lal. Ne-šlo mu o nic víc než po-dat dů-kaz, že ne-by-lo žád-né-ho Pá-na-bo-ha za-po-tře-bí. Pro-to si uma-nul udě-lat člo-vě-ka na-vlas, ja-ko jsme my. Zná-te tro-chu ana-to-mii?

He-le-na: Jen-do-ce-la má-lo.

Do-min: Já ta-ké. Před-stav-te si, že si vzal do hla-vy vy-ro-bit všech-no do po-sled-ní žlá-zy ja-ko v lid-ském tě-le. Sle-pé stře-vo, man-dle, pu-pek, sa-mé zby-teč-nos-ti. Do-kon-ce i-hm-i po-hlav-ní žlá-zy.

He-le-na: Ale ty pře-ce-ty pře-ce-

Do-min:–nejsou zby-teč-né, já vím. Ale ma-jí-li se lidé umě-le vy-rá-bět, pak ne-ní-hm-ni-jak tře-ba-

He-le-na: Ro-zu-mím.

Do-min: Uká-žu vám v mu-zeu, co spac-kal za de-set let do-hro-ma-dy. Měl to být muž, ži-lo to ce-lé tři dny. Sta-rý Ros-sum ne-měl tro-chy vku-su. By-lo to hroz-né. By-lo to hroz-né, co udě-lal. Ale mě-lo to uvnitř všech-no, co má člo-věk. Sku-teč-ně, úžas-ně pip-la-vá prá-ce. A teh-dy sem při-šel in-že-nýr Ros-sum, sy-no-vec staré-ho. Ge-ni-ál-ní hla-va, sleč-no Glo-ry-o-vá. Jak uvi-děl, co tro-pí sta-rý, ře-kl: „To je ne-smy-sl, vy-rá-bět člo-vě-ka de-set let. Ne-bu-deš-li ho vyrá-bět rych-le-ji než pří-ro-da, pak na ten ce-lý krám na-kaš-lat.“ A pus-til se sám do ana-to-mie.

He-le-na: V cí-tan-kách je to ji-nak.

Do-min: (vsta-ne) V cí-tan-kách je pla-ce-ná re-kla-ma a ostat-ně ne-smy-sl. Sto-jí tam na-pří-klad, že Ro-bo-ty vy-na-le-zl sta-rý pán. Za-tím e sta-rý pán ho-dil na uni-ver-zi-tu, ale o to-vár-ní vý-ro-bě ne-měl po-ně-tí. Mys-lel, že udě-lá sku-teč-né li-di, te-dy snad ně-ja-ké no-vé In-di-á-ny, do-cen-ty ne-bo idi-o-ty, ví-te? A te-pr-ve mla-dý Ros-sum měl ná-pad udě-lat z to-ho ži-vé a in-te-li-gent-ní pra-cov-ní stro-je. Co je v cí-tan-kách o spo-lu-prá-ci obou ve-li-kých Ros-su-mů, je po-ví-dač-ka. Ti dva se ukrut-ně há-da-li. Sta-rý ate-is-ta ne-měl dro-bet po-cho-pe-ní pro in-dustrii, a ko-neč-ně ho mla-dý za-vřel do ně-ja-ké la-bo-ra-to-ře, a-by se tam pip-lal se svý-mi ve-li-ký-mi po-tra-ty, a za-čal to vy-prá-vět sám, po in-že-nýr-sku. Sta-rý

Ros-sum ho do-slov-ně pro-klel a do své smr-ti usmo-lil ješ-tě dvě fy-zi-o-lo-gic-ké ob-lu-dy, až ho na-ko-nec na-šli v la-bo-ra-to-ři mrt-vé-ho. To je ce-lá his-to-rie.

He-le-na: A co te-dy mla-dý?

Do-min: Mla-dý Ros-sum, sleč-no, to byl no-vý věk. Věk vý-ro-by po vě-ku po-zná-ní. Když si okou-kl ana-to-mii člo-vě-ka, vi-děl hned, že je to pří-liš slo-ži-té a že by to dob-rý in-že-nýr udě-lal jed-no-du-še-ji. Za-čal te-dy pře-dě-lá-vat ana-to-mii a zkou-šel, co se dá vy-ne-chat ne-bo zjed-no-du-šit-Zkrát-ka, sleč-no Glo-ry-o-vá, ne-nu-dí vás to?

He-le-na: Ne, na-o-pak, je to hroz-ně za-jí-ma-vé.

Do-min: Tak te-dy mla-dý Ros-sum si ře-kl: Člo-věk, to je ně-co, co dej-me to-mu cí-tí ra-dost, hra-je na hous-le, chce jít na pro-cház-ku a vů-bec po-tře-bu-je dě-lat spous-tu vě-cí, kte-ré-kte-ré jsou vlast-ně zby-teč-né.

He-le-na: Oho!

Do-min: Po-čkej-te. Kte-ré jsou zby-teč-né, když má tře-ba tkát ne-bo sčí-tat. Naf-to-vý mo-tor ne-má mít třap-ce a or-na-men-ty, sleč-no Glo-ry-o-vá. A vy-rá-bět umě-lé děl-ní-ky je stej-né ja-ko vy-rá-bět naf-to-vé mo-to-ry. Vý-ro-ba má být co nej-jed-no-du-šší a vý-ro-bek prak-tic-ky nej-lep-ší. Co mys-lí-te, ja-ký děl-ník je prak-tic-ky nej-lep-ší?

He-le-na: Nej-lep-ší? Snad ten, kte-rý-kte-rý-Když je po-cti-vý-a od-da-ný.

Do-min: Ne, ale ten nej-la-ci-něj-ší. Ten, kte-rý má nej-míň po-třeb. Mla-dý Ros-sum vy-na-le-zl děl-ní-ka s nejmen-ším po-čtem po-třeb. Mu-sel ho zjed-no-du-šit. Vy-ho-dil všech-no, co ne-slou-ží pří-mo prá-ci. Tím vlast-ně vy-ho-dil člo-vě-ka a udě-lal Ro-bo-ta. Dra-há sleč-no Glo-ry-o-vá, Ro-bo-ti nejsou li-dé. Jsou me-cha-nic-ky do-ko-na-lej-ší než my, ma-jí úžas-nou ro-zu-mo-vou in-te-li-gen-ci, ale ne-ma-jí du-ši. Ó, sleč-no Glo-ry-o-vá, vý-ro-bek in-že-ný-ra je tech-nic-ky vy-tří-be-něj-ší než vý-ro-bek pří-ro-dy.

He-le-na: Ří-ká se, že člo-věk je vý-ro-bek bo-ží.

Do-min: Tím hůř. Bůh ne-měl ani po-ně-tí o mo-der-ní tech-ni-ce. Vě-ři-la bys-te, že si ne-bož-tík mla-dý Ros-sum za-hrál na Bo-ha?

He-le-na: Jak, pro-sím vás?

Do-min: Za-čal vy-rá-bět Nadro-bo-ty. Pra-cov-ní ob-ry. Zku-sil to s po-sta-va-mi čtyř-me-t-ro-vý-mi, ale to bys-te ne-vě-ři-la, jak se ti ma-mu-ti lá-ma-li.

He-le-na: Lá-ma-li?

Do-min: Ano. Z ni-če-ho nic jim prask-la no-ha ne-bo ně-co. Na-še pla-ne-ta je pa-tr-ně tro-chu ma-lá pro ob-ry. Teď dě-lá-me jen Ro-bo-ty při-ro-ze-né ve-li-kos-tia vel-mi sluš-né lid-ské úpra-vy.

He-le-na: Vi-dě-la jsem prv-ní Ro-bo-ty u nás. Obec je kou-pi-la ... chci ří-ci vza-la do prá-ce-

Do-min: Kou-pi-la, dra-há sleč-no. Ro-bo-ti se ku-pu-jí.

He-le-na:-zís-ka-la ja-ko me-ta-ře. Vi-dě-la jsem je měst. Jsou tak div-ní, tak ti-ší.

Do-min: Vi-dě-la jste mou pí-sař-ku?

He-le-na: Ne-všimla jsem si.

Do-min: (zvo-ní) Ví-te, ak-ci-o-vá to-vár-na Ros-sumo-vých Uni-ver-zál-ních Ro-bo-tů do-sud ne-vy-rá-bí jed-not-né zbo-ží. Má-me jem-něj-ší a hrub-ší Ro-bo-ty. Ti lep-ší bu-dou snad žít dva-cet let.

He-le-na: Pak hy-nou?

Do-min: Ano, opo-tře-bu-jí se.

(vstou-pí Sul-la)

Do-min: Sullo, ukaž-te se sleč-ně Glo-ry-o-vé.

He-le-na: (vsta-ne a po-dá-vá jí ru-ku) Tě-ší mne. Je vám asi hroz-ně smut-no tak da-le-ko od svě-ta, vid'-te?

Sul-la: To ne-znám, sleč-no Glo-ry-o-vá. Rač-te used-nout, pro-sím.

He-le-na: (used-ne) Od-kud jste, sleč-no?

Sul-la: Od-tud, z to-vár-ny.

He-le-na: Ach, vy jste se na-ro-di-la ta-dy?

Sul-la: Ano, by-la jsem tu udě-lá-na.

He-le-na: (vy-sko-čí) Co-že?

Do-min: (smě-je se) Sul-la ne-ní člo-věk, sleč-no, Sul-la je Ro-bot.

He-le-na: Pro-sím za od-puš-tě-ní-

Do-min: (po-lo-ží ru-ku Sulle na ra-me-no) Sul-la se ne-hně-vá. Po-dí-vej-te se, sleč-no Glo-ry-o-vá, ja-kou dě-lá-me pleť. Sáh-ně-te jí na tvář.

He-le-na: Oh, ne, ne!

Do-min: Ne-po-zna-la bys-te, že je z ji-né lát-ky než my. Pro-sím, má i ty-pic-ké chmý-ří blon-dýnek. Jen oči jsou dro-bát-ko-Ale za-to vla-sy! Ob-rať-te se, Sullo!

He-le-na: Pře-staň-te už!

Do-min: Po-ho-voř-te s hos-tem, Sullo. Je to vzác-ná ná-vště-va.

Sul-la: Pro-sím, sleč-no, po-saď-te se. (obě used-nou) Mě-la jste dobrou plav-bu?

He-le-na: Ano-za-za-jis-té.

Sul-la: Ne-vra-cej-te se po Amélii, Sleč-no Glo-ry-o-vá. Ba-ro-me-tr sil-ně kle-sá, na 705. Po-čkej-te na Pen-syl-vá-nii, to je vel-mi dob-rá, vel-mi sil-ná loď.

Do-min: Ko-lik?

Sul-la: Dva-cet uz-lů za ho-di-nu. To-náž dva-náct ti-síc.

Do-min: (smě-je se) Dost, Sullo, dost. Ukaž-te nám, jak umí-te fran-couz-sky.

He-le-na: Vy umí-te fran-couz-sky?

Sul-la: Umím čty-ři ja-zy-ky. Pí-ši Dear Sir! Mon-sie-ur! Ge-e-hr-ter Herr! Ctě-ný pa-ne!

He-le-na: (vy-sko-čí) To je hum-buk! Vy jste šar-la-tán! Sul-la ne-ní Ro-bot, Sul-la je děv-če ja-ko já! Sullo, to je ha-neb-né-proč hra-je-te ta-ko-vou ko-me-dii?

Sul-la: Já jsem Ro-bot.

He-le-na: ne, ne, vy lže-te! Oh, Sullo, od-puť-te, já vím-do-nu-ti-li vás, abys-te jim dě-la-la re-kla-mu! Sullo, vy jste děv-če ja-ko já, že? Řek-ně-te!

Do-min: Li-tu-ji, sleč-no Glo-ry-o-vá. Sul-la je Ro-bot.

He-le-na: Vy lže-te!

Do-min: (vzty-čí se) Jak-že?-(za-zvo-ní) Pro-miň-te, sleč-no, pak vás mu-sím pře-svěd-čit.

(ve-jde Ma-rius)

Do-min: Ma-rie, do-veď-te Sullu do pi-tev-ny, a-by ji ote-vře-li. Rych-le!

He-le-na: Kam?

Do-min: Do pi-tev-ny. Až jí rozříz-nou, pů-jde-te se na ní po-dí-vat.

He-le-na: Ne-pů-jdu.

Do-min: Par-don, mlu-vi-la jste o lži.

He-le-na: Vy ji chce-te dát za-bít?

Do-min: Stro-je se ne-za-bí-je-jí.

He-le-na: (obe-jme Sullu) Ne-boj-te se, Sullo, já vás ne-dám! Řek-ně-te, dra-houš-ku, jsou k vám všich-ni tak su-ro-ví? To se ne-smí-te dát lí-bit, sly-ší-te? Ne-smí-te, Sullo!

Sul-la: Já jsem Ro-bot.

He-le-na: To je jed-no. Ro-bo-ti jsou stej-ně dob-ří li-dé ja-ko my. Sullo, vy bys-te se ne-cha-la rozříz-nout?

Sul-la: Ano.

He-le-na: Oh, vy se ne-bo-jí-te smr-ti?

Sul-la: Ne-znám, sleč-no Glo-ry-o-vá.

He-le-na: Ví-te, co by se pak s vá-mi sta-lo?

Sul-la: Ano, pře-sta-la bych se hý-bat.

He-le-na: To je hrroz-né!

Do-min: Ma-rie, řek-ně-te sleč-ně co jste.

Ma-rius: Ro-bot Ma-rius.

Do-min: Dal bys-te Sullu do pi-tev-ny?

Ma-rius: Ano.

Do-min: Ne-li-to-val bys-te jí?

Ma-rius: Ne-znám.

Do-min: Co by se s ní sta-lo?

Ma-rius: Pře-sta-la by se hý-bat. Da-li by ji do stou-py.

Do-min: To je smrt, Ma-rie. Bo-jí-te se smr-ti?

Ma-rius: Ne.

Do-min: Tak vi-dí-te, sleč-no Glo-ry-o-vá. Ro-bo-ti nel-pí na ži-vo-tě. Ne-ma-jí totiž čím. Ne-ma-jí po-žit-ků. Jsou mé-ně než trá-va.

He-le-na: Oh, pře-staň-te! Po-šle-te je aspoň pryč!

Do-min: Ma-rie, Sullo, mů-že-te ode-jít.

(Sul-la a Ma-rius ode-jdou)

He-le-na: Jsou hrroz-ní! To je ohav-né, co dě-lá-te!

Do-min: Proč ohav-né?

He-le-na: Ne-vím. Proč-proč jste jí da-li jmé-no Sul-la?

Do-min: Ne-hez-ké jmé-no?

He-le-na: Je to muž-ské jmé-no. Sul-la byl ří-m-ský vo-je-vůd-ce.

Do-min: Oh, mys-li-li jsme, že Ma-rius a Sul-la by-li mi-len-ci.

He-le-na: Ne, Ma-rius a Sul-la by-li vo-je-vůd-ci a bo-jo-va-li pro-ti so-bě roku-roku-Ne-vím už.

Do-min: Pojd'-te sem k ok-nu. Co vi-dí-te?

He-le-na: Zed-ní-ky.

Do-min: To jsou Ro-bo-ti. Všich-ni na-ši děl-ní-ci jsou Ro-bo-ti. A ta-dy do-le, vi-dí-te ně-co?

He-le-na: Ně-ja-ká kan-ce-lář.

Do-min: Účtár-na. A v ní-

He-le-na:-pl-no úřed-ní-ků.

Do-min: To jsou Ro-bo-ti. Všich-ni na-ši úřed-ní-ci jsou Ro-bo-ti. Až uvi-dí-te to-vár-nu-

(v tom spus-tí to-vár-ní pís-ťa-ly a si-ré-ny)

Do-min: Po-led-ne. Ro-bo-ti ne-vě-dí, kdy pře-stat v prá-ci. Ve dvě ho-di-ny vám uká-žu dí-že.

He-le-na: Ja-ké dí-že?

Do-min: (su-še) Mě-si-dla na těs-to. V kaž-dém se mí-chá lát-ka na ti-síc Ro-bo-tů na-jed-nou. Po-tom ká-dě na ját-ra, moz-ky a tak dá-le. Pak uvi-dí-te to-vár-nu na kos-ti. Po-tom vám uká-žu přá-del-nu.

He-le-na: Ja-kou přá-del-nu?

Do-min: Přá-del-nu ner-vů. Přá-del-nu žil. Přá-del-nu, kde bě-ží na-jed-nou ce-lé ki-lo-me-t-ry za-ží-va-cích rour. Pak je mon-tov-na, kde se to dá-vá do-hro-ma-dy, ví-te, ja-ko au-to-mo-bi-ly. Kaž-dý děl-ník při-dě-lá jen jed-nu sou-část, a za-s to sa-mo-čin-ně bě-ží dál k dru-hé-mu, tře-tí-mu, do-ne-ko-neč-na. To je nej-za-jí-ma-věj-ší po-dí-va-ná. Pak při-jde su-šár-na a skla-diš-tě, kde čer-stvé vý-rob-ky pra-cu-jí.

He-le-na: Pro-bo-ha, hned muse-jí pra-co-vat?

Do-min: Par-don. Pra-cu-jí, ja-ko pra-cu-je no-vý ná-by-tek. Zvy-ka-jí si na exis-ten-ci. Jak-si uvnitř srůs-ta-jí či co. Mno-ho v nich do-kon-ce no-vě-na-růs-tá. Ro-zu-mí-te, mu-sí-me ne-chat dro-bet mís-ta pro při-ro-ze-ný vý-voj. A za-tím se vý-rob-ky apre-tu-jí.

He-le-na: Co to je?

Do-min: To-lik co u li-dí „ško-la“. Učí se mlu-vit, psát a po-čí-tat. Ma-jí totiž úžas-nou pa-měť. Kdy-bys-te jim pře-čet-la dva-ce-tisvaz-ko-vý Na-uč-ný slov-ník, bu-dou vám všech-no opa-ko-vat po po-řád-ku. Ně-co no-vé-ho ni-kdy ne-vy-mys-lí. Moh-li by do-ce-la dob-ře učit na uni-ver-zi-tách. Pak se roz-tří-dí a ro-ze-šlou. Den-ně pat-náct ti-síc ku-sů, ne-po-čí-ta-jíc stá-lé pro-cen-to vad-ných, kte-ré se ho-dí do stou-py... a tak dá-le a tak dá-le.

He-le-na: Zlo-bí-te se na mne?

Do-min: Ale chraň bůh! Mys-lím jen, že .. že jsme moh-li mlu-vit o ji-ných vě-cech. Je nás tu jen hrst-ka me-zi sto-ti-sí-ci Ro-bo-ty, a žád-ná že-na. Mlu-ví-me jen o vý-ro-bě, ce-lý den, kaž-dý den-Jsme ja-ko pro-kle-tí, sleč-no Glo-ry-o-vá.

He-le-na: Mně je tak lí-to, že jsem řek-la, že-že-že lže-te-

(Za-kle-pá-ní)

Do-min: Ve-jdě-te, mlá-den-ci.

(Zle-va vy-jdou inž. Fa-b-ry, dr. Gall, dr. Halle-me-ier, sta-vi-tel Alquist)

Dr. Gall: Par-don, ne-ru-ší-me?

Do-min: Pojd'-te sem. Sleč-no Glo-ry-o-vá, to jsou Alquist, Fa-b-ry, Gall, Halle-me-ier.

Dce-ra pre-zi-den-ta Glo-ry-ho.

He-le-na: (v roz-pa-cích) Dob-rý den.

Fa-b-ry: Ne-mě-li jsme po-tu-chy-

Dr. Gall: Ne-ko-neč-ně po-ctě-ní-

Alquist: Buď-te ví-tá-na, sleč-no Glo-ry-o-vá.

(Zpra-va vra-zí Busman)

Busman: Ha-ló, co tu má-te?

Do-min: Sem, Busma-ne. To je náš Busman, sleč-no. Dce-ra pre-zi-den-ta Glo-ry-ho.

He-le-na: Tě-ší mne.

Busman: Je-mi-náč-ku, to je slá-va! Sleč-no Glo-ry-o-vá, smí-me ka-be-lo-vat do no-vin, že jste rá-či-la za-ví-tat -?

He-le-na: Ne, ne, pro-sím vás!

Do-min: Pro-sím, sleč-no, po-saď-te se.

(Fa-b-ry, Busman a Dr. Gall při-ta-hu-jí le-noš-ky)

Fa-b-ry: Pro-sím–

Busman: Rač-te–

Dr. Gall: Par-don–

Alquist: Sleč-no Glo-ry-o-vá, ja-kou jste mě-la ces-tu?

Dr. Gall: Zdr-ží-te se u nás déle?

Fa-b-ry: Co ří-ká-te to-vár-ně, sleč-no Glo-ry-o-vá?

Halle-me-ier: Vy jste při-je-la na Amélii?

Do-min: Ti-cho, nech-te mlu-vit sleč-nu Glo-ry-o-vou.

He-le-na: (k Do-mi-no-vi) O čem mám s ni-mi mlu-vit?

Do-min: (s údi-vem) O čem chce-te.

He-le-na: Mám... smím mlu-vit do-ce-la ote-vře-ně?

Do-min: Ale ovšem.

He-le-na: (vá-há, pak zou-fa-le od-hod-lá-na) Řek-ně-te, ne-ní vám ni-kdy trap-no, jak s vá-mi na-klá-da-jí?

Fa-b-ry: Kdo, pro-sím?

He-le-na: Všich-ni li-dé.

(Všich-ni se na se-be za-ra-že-ně dí-va-jí)

Alquist: S ná-mi?

Dr. Gall: Proč mys-lí-te?

Halle-me-ier: U sta hro-mů!

Busman: Ale bůh ucho-vej, sleč-no Glo-ry-o-vá!

He-le-na: Což ne-cí-tí-te, že bys-te moh-li exis-to-vat lé-pe?

Dr. Gall: Při-jde na to, sleč-no. Jak to mys-lí-te?

He-le-na: Mys-lím, že-vy-buch-ne –, že je to ohav-né! Že je to straš-né! (Vsta-ne) Ce-lá Ev-ro-pa mlu-ví o tom, co se tu s vá-mi dě-je! Pro-to sem je-du, abych to uvi-dě-la, a je to ti-síc-krát hor-ší, než si kdo mys-li! Jak to mů-že-te sná-šet?

Alquist: Co sná-šet?

He-le-na: Své po-sta-ve-ní. Pro-bo-ha, vždyť jste li-dé ja-ko my, ja-ko ce-lá Ev-ro-pa, ja-ko ce-lý svět! To je skan-dál-ní, to je ne-dů-stoj-né, jak ži-je-te!

Busman: Pro-pá-na, sleč-no!

Fa-b-ry: Ne, mlá-den-ci, má tro-chu prav-du. Ži-je-me tu jis-tě ja-ko In-di-á-ni.

He-le-na: Hůř než In-di-á-ni! Smím, oh, smím vám ří-kat brat-ři?

Busman: Ale bo-žíč-ku, pročpak ne?

He-le-na: Brat-ři, ne-při-je-la jsem ja-ko dce-ra pre-zi-den-to-va. Při-je-la jsem za Li-gu hu-ma-ni-ty. Brat-ři, Li-ga hu-ma-ni-ty má už přes dvě stě ti-síc čle-nů. Dvě stě ti-síc li-di sto-jí za vá-mi a na-bí-zí vám svou po-moc.

Busman: Dvě stě ti-síc li-dí, pa-neč-ku, to už je sluš-né, to je do-ce-la krás-né.

Fa-b-ry: Ří-kám vám vždyc-ky, ne-ní nad sta-rou Ev-ro-pu. Vi-dí-te, ne-za-po-mně-la na nás. Na-bí-zí nám po-moc.

Dr. Gall: Ja-kou po-moc? Di-va-dlo?

Halle-me-ier: Or-chestr?

He-le-na: Víc než to.

Alquist: Vás sa-mot-nou?

He-le-na: Oh, což o mne! Zů-sta-nu, po-kud bu-de tře-ba.

Busman: Pa-ne-bo-že, to je ra-dost!

Alquist: Do-mi-ne, pů-jdu při-pra-vit pro sleč-nu nej-lep-ší po-koj.
Do-min: Po-čkej-te chvil-ku. Bo-jím se, že-že sleč-na Glo-ry-o-vá ješ-tě ne-do-mlu-vi-la.
He-le-na: Ne, ne-do-mlu-vi-la. Le-da bys-te mi ná-si-lím za-vřel ús-ta.
Dr. Gall: Har-ry, opo-važ-te se!
He-le-na: Dě-ku-ji vám. Vě-dě-la jsem, že mne bu-de-te chrá-nit.
Do-min: Par-don, sleč-no Glo-ry-o-vá. Jste si tím jis-ta, že mlu-ví-te s Ro-bo-ty?
He-le-na: (za-ra-zí se) S kým ji-ným?
Do-min: Je mi lí-to. Ti pá-no-vé jsou totiž li-dé ja-ko vy. Ja-ko ce-lá Ev-ro-pa.
He-le-na: (k ostat-ním) Vy nejste Ro-bo-ti?
Busman: (řeh-tá se) Bůh ucho-vej!
Halle-me-ier: Fúj, Ro-bo-ti!
Dr. Gall: (smě-je se) Pěk-ně dě-ku-jem!
He-le-na: Ale... to ne-ní mož-no!
Fa-b-ry: Na mou čest, sleč-no, my nejsme Ro-bo-ti.
He-le-na: (k Do-mi-no-vi) Proč jste mi te-dy ří-ka-l, že všich-ni va-ši úřed-ní-ci jsou Ro-bo-ti?
Do-min: Ano, úřed-ní-ci. Ale ře-di-te-lo-vé ne. Do-vol-te, sleč-no Glo-ry-o-vá: in-že-nýr Fa-b-ry, ge-ne-rál-ní tech-nic-ký ře-di-tel Ros-sumo-vých Uni-ver-zál-ních Ro-bo-tů. Dok-tor Gall, před-nos-ta fy-zi-o-lo-gic-ké-ho a vý-zkum-né-ho od-dě-le-ní. Dok-tor Halle-me-ier, před-nos-ta ústa-vu pro psy-cho-lo-gii a vý-cho-vu Ro-bo-tů. Kon-zul Busman, ge-ne-rál-ní ko-merč-ní ře-di-tel, a sta-ví-tel Alquist, šéf sta-veb Ros-sumo-vých Uni-ver-zál-ních Ro-bo-tů.
He-le-na: Od-pusť-te, pá-no-vé, že-že –Je to hroz-né, co jsem pro-ved-la?
Alquist: Ale chraň bůh, sleč-no Glo-ry-o-vá. Pro-sím, sed-ně-te.
He-le-na: (used-ne) Jsem hloupé děv-če. Teď-teď mne po-šle-te prv-ní lo-dí zpát-ky.
Dr. Gall: Za nic na svě-tě, sleč-no. Proč bychom vás po-sí-la-li pryč?
He-le-na: Pro-to-že už ví-te-pro-to-že-pro-to-že bych vám bou-ři-la Ro-bo-ty.
Do-min: Dra-há sleč-no Glo-ry-o-vá, ta-dy už by-lo na sta spa-si-te-lů a pro-ro-ků. Kaž-dá loď ně-kte-ré-ho při-ve-ze. Mi-si-o-ná-ře, anar-chis-ty, Ar-má-du spá-sy, všech-no mož-né. To je vám úžas-né, co je na svě-tě církví a bláznů.
He-le-na: A vy je ne-chá-te mlu-vit k Ro-bo-tům?
Do-min: Proč ne? Do-po-sud to-ho všich-ni ne-cha-li. Ro-bo-ti si všech-no pa-ma-tu-ji, ale nic víc. Do-kon-ce se ani ne-smě-jí to-mu, co li-dé ří-ka-jí. Sku-teč-ně, pří-mo k ne-ví-ře. Ba-ví-li vás to, drahá sleč-no, do-ve-du vás do skla-diš-tě Ro-bo-tů. Je jich tam asi tři sta ti-síc.
Busman: Tři sta čty-ři-cet sedm ti-síc.
Do-min: Dob-rá. Mů-že-te k ním pro-mlu-vit, co chce-te. Mů-že-te jim pře-číst bib-li, lo-ga-ritmy ne-bo co je vám li-bo. Mů-že-te jim do-kon-ce ká-zat o lid-ských prá-vech.
He-le-na: Oh, mys-lím, že... kdy-by se jim uká-za-lo tro-chu lás-ky–
Fa-b-ry: Ne-mož-no, sleč-no Glo-ry-o-vá. Nic ne-ní člo-vě-ku ci-zej-ší-ho než Ro-bot.
He-le-na: Proč je te-dy dě-lá-te?
Busman: Ha-ha-ha, to je dob-ré! Proč se dě-la-jí Ro-bo-ti!

Fa-b-ry: Pro prá-ci, sleč-no. Je-den Ro-bot na-hra-dí dva a půl děl-ní-ka. Lid-ský stroj, sleč-no Glo-ry-o-vá, byl ná-ram-ně ne-do-ko-na-lý. Mu-sel se jed-nou ko-neč-ně od-stra-nit.

Busman: Byl pří-liš dra-hý.

Fa-b-ry: Byl má-lo vý-kon-ný. Mo-der-ní tech-ni-ce už ne-mohl sta-čit. A za dru-hé-za dru-hé-je to ve-li-ký po-krok, že... par-don.

He-le-na: Co?

Fa-b-ry: Pro-sím za od-puš-tě-ní. Je to ve-li-ký po-krok ro-dit stro-jem. Je to po-ho-dl-něj-ší a rych-lej-ší. Kaž-dé zrych-le-ní je po-krok, sleč-no. Pří-ro-da ne-mě-la po-ně-tí o mo-der-ním tem-pu prá-ce. Ce-lé dět-ství je tech-nic-ky vza-to ho-lý ne-smy-sl. Pros-tě ztra-ce-ný čas. Ne-u-dr-ži-tel-né mr-há-ní ča-sem, sleč-no Glo-ry-o-vá. A za tře-tí-

He-le-na: Oh, pře-staň-te!

Fa-b-ry: Pro-sím. Do-vol-te, co vlast-ně chce ta va-še Li-ga-Li-ga-Li-ga hu-ma-ni-ty?

He-le-na: Má zvláš-tě-zvláš-tě má chrá-nit Ro-bo-ty a-a za-jis-tit jim-dob-ré za-chá-ze-ní.

Fa-b-ry: To ne-ní špat-ný cíl. Se stro-ji se má dob-ře za-chá-zet. Na-mou-du-ši, to si chvá-lím. Ne-mám rád po-ško-ze-né vě-ci. Pro-sím vás, sleč-no Glo-ry-o-vá, za-piš-te nás všech-ny za při-spí-va-jí-cí, za řád-né, za za-klá-da-jí-cí čle-ny té va-ší Li-gy!

He-le-na: Ne, vy mi ne-ro-zu-mí-te. My chce-me-zvláš-tě-my chce-me Ro-bo-ty osvo-bo-dit!

Halle-me-ier: Jak, pro-sím vás?

He-le-na: Má se s ni-mi jed-nat... jed-nat... ja-ko s lid-mi.

Halle-me-ier: Aha. Ma-jí snad hla-so-vat? Ne-ma-jí do-kon-ce do-stá-vat mzdu?

He-le-na: Ovšem-že ma-jí!

Halle-me-ier: Kou-kej-me. A co by s ní, pro-sím vás, dě-la-li?

He-le-na: Kou-pi-li si... co po-tře-bu-jí... co by je tě-ši-lo.

Halle-me-ier: To je moc hez-ké, sleč-no; je-nomže Ro-bo-ty nic ne-tě-ší. Hro-me, co si ma-jí kou-pit? Mů-že-te je kr-mit ana-na-sy, slá-mou, čím chce-te; jim je to jed-no, ne-ma-jí vů-beč chu-ti. Ne-ma-jí na ni-čem zájmu, sleč-no Glo-ry-o-vá. U čer-ta, ni-kdo ješ-tě ne-vi-děl, že by se Ro-bot usmál.

He-le-na: Proč... proč... proč je ne-u-dě-lá-te šťast-něj-ší?

Halle-me-ier: To nejde, sleč-no Glo-ry-o-vá. Jsou to jen Ro-bo-ti. Bez vlast-ní vů-le. Bez váš-ní. Bez dě-jin. Bez du-še.

He-le-na: Bez lás-ky a vzdo-ru?

Halle-me-ier: To se ro-zu-mí. Ro-bo-ti ne-mi-lu-jí nic, ani se-be. A vzdor? Já ne-vím; jen zříd-ka, jen ča-sem-

He-le-na: Co?

Halle-me-ier: Nic vlast-ně. Ně-kdy se jak-si po-mi-nou. Co-si, ja-ko pa-douc-ni-ce, ví-te? Ří-ká se to-mu křeč Ro-bo-tů. Na-jed-nou ně-kte-rý praští vším, co má v ru-ce, sto-jí, skří-pá zu-by-a mu-sí při-jít do stou-py. Pa-tr-ně po-ru-cha or-ga-nis-mu.

Do-min: Va-da ve vý-ro-bě.

He-le-na: Ne, ne, to je du-še!

Fa-b-ry: Mys-lí-te, že du-še za-čí-ná skří-pá-ním zu-bů?

Do-min: To se od-stra-ní, sleč-no Glo-ry-o-vá. Dok-tor Gall dě-lá zrov-na ně-ja-ké po-ku-sy

Dr. Gall: S tímhle ne, Do-mi-ne; teď dě-lám ner-vy na bo-lest.

He-le-na: Ner-vy na bo-lest?

Dr. Gall: Ano. Ro-bo-ti sko-ro ne-cí-tí tě-les-né bo-les-ti. Ví-te, ne-bož-tík mla-dý Ros-sum pří-liš ome-zil ner-vo-vou sou-sta-vu. To se ne-o-svěd-či-lo. Mu-sí-me za-vést utr-pe-ní.

He-le-na: Proč-proč-Ne-dá-te-li jim duši, proč jim chce-te dát bo-lest?

Dr. Gall: Z prů-mys-lo-vých dů-vo-dů, sleč-no Glo-ry-o-vá. Ro-bot se ně-kdy po-ško-dí sám, pro-to-že ho to ne-bo-lí; str-čí ru-ku do stro-je, ulo-mí si prst, roz-bi-je si hla-vu, to mu je jed-no. Mu-sí-me jim dát bo-lest; to je au-to-ma-tic-ká ochra-na před úra-zem.

He-le-na: Bu-dou šťast-něj-ší, když bu-dou cí-tit bo-lest?

Dr. Gall: Na-o-pak; ale bu-dou tech-nic-ky do-ko-na-lej-ší.

He-le-na: Proč jim ne-stvo-ří-te du-ši?

Dr. Gall: To ne-ní v na-ši mo-ci.

Fa-b-ry: To ny-ní v na-šem zájmu.

Busman: To by zdra-ži-lo vý-ro-bu. Pro-pá-nič-ka, krás-ná dá-mo, vždyť my to dě-lá-me tak la-ci-no! Sto dva-cet do-la-rů oša-ce-ný kus, a před pat-nác-ti le-ty stál de-set ti-síc! Před pě-ti le-ty jsme pro ně ku-po-va-li ša-ty; dnes má-me vlast-ní tkal-cov-ny a ješ-tě ex-pe-du-je-me lá-teč-ky pět-krát la-ci-ně-ji než ji-né to-vár-ny. Pro-sím vás, sleč-no Glo-ry-o-vá, co pla-tí-te me-tr plát-na?

He-le-na: Ne-vím- sku-teč-ně – za-po-mně-la jsem.

Busman: Můj ty Ton-do, a pak chce-te za-klá-dat Li-gu hu-ma-ni-ty! Sto-jí už jen tře-ti-nu, sleč-no; všech-ny ce-ny jsou dnes na tře-ti-ně a ješ-tě pů-jdou níž, níž, níž, až-takhle. He?

He-le-na: Ne-ro-zu-mím.

Busman: Je-mi-náč-ku, sleč-no, to zna-me-ná, že prá-ce kles-la v ce-ně! Vždyť Ro-bot i s kr-me-ním sto-jí za ho-di-nu tři čtv-r-tě cen-tí-ku! To je vám legrač-ní, sleč-no: všech-ny to-vár-ny pras-ka-jí ja-ko ža-lu-dy ne-bo ho-nem ku-pu-jí Ro-bo-ty, a-by zlev-ni-ly vý-ro-bu.

He-le-na: Ano, a vy-ha-zu-jí děl-ní-ky na dlaž-bu.

Busman: Ha-ha, to se ro-zu-mí! Ale my, bo-ží dob-ro-to, my jsme za-tím vrh-li pět set ti-síc tro-pic-kých Ro-bo-tů na ar-gen-tin-ské pam-py, a-by pět-ti-li pše-ni-ci. Buď-te tak dob-rá, co sto-jí u vás lib-ra chle-ba?

He-le-na: Ne-mám po-ně-tí.

Busman: Tak vi-dí-te; teď sto-jí dva cen-tí-ky v té va-ší dob-ré sta-ré Ev-ro-pě; ale to je náš chle-bí-ček, ro-zu-mí-te? Dva cen-tí-ky lib-ra chle-ba; a Li-ga hu-ma-ni-ty o tom ne-má tu-še-ní! Ha-ha, sleč-no Glo-ry-o-vá, vy ne-ví-te, co to je pří-liš dra-hý kra-jíc. Pro kul-tu-ru a tak dá-le. Ale za pět let, no tak, vsaď-te se!

He-le-na: Co?

Busman: Že za pět let Bu-dou ce-ny vše-ho na žád-ná ce-lá de-set. Li-dič-ky, za pět let se uto-pí-me v pše-ni-ci a všem mož-ném.

Alquist: Ano, a všich-ni děl-ní-ci svě-ta bu-dou bez prá-ce.

Do-min: (vsta-ne) Bu-dou, Alquis-te. Bu-dou, sleč-no Glo-ry-o-vá. Ale do de-sí-ti let na-dě-la-jí Ros-sumo-vi Uni-ver-zál-ní Ro-bo-ti to-lik pše-ni-ce, to-lik lá-tek, to-lik vše-ho, že řek-ne-me: vě-ci už ne-ma-jí ce-ny. Ny-ní ber kaž-dý, ko-lik po-tře-bu-ješ. Ne-ní bí-dy. Ano, bu-dou bez prá-ce. Ale pak ne-bu-de už vů-beč

žád-né prá-ce. Všech-no udě-la-jí ži-vé stro-je. Člo-věk bu-de dě-lat jen to, co mi-lu-je. Bu-de žít jen pro-to, a-by se zdo-ko-na-lo-val.

He-le-na: (vsta-ne) Bu-de to tak?

Do-min: Bu-de. Ne-mů-že to být ji-nak. Před-tím snad při-jdou straš-li-vé vě-ci, sleč-no Glo-ry-o-vá. To-mu se ne-dá pros-tě za-brá-nit. Ale pak pře-sta-ne slu-žeb-nic-tví člo-vě-ka člo-vě-ku a ot-ro-če-ní člo-vě-ka hmo-tě. Ni-kdo už ne-bu-de pla-tit za chléb ži-vo-tem a ne-ná-vis-tí. Ty už nejsi děl-ník, ty už nejsi pí-sař; ty už ne-ko-peš uh-lí a ty ne-sto-jíš u ci-zí-ho stro-je. Už ne-bu-deš své du-še utrácet v prá-ci, kte-rou jsi pro-klí-nal!

Alquist: Do-mi-ne, Do-mi-ne! To, co ří-ká-te, vy-pa-dá pří-liš ja-ko ráj. Do-mi-ne, bý-va-lo ně-co dob-ré-ho v slou-že-ní a ně-co vel-ké-ho v po-ko-ře-ní. Ach, Har-ry, by-la ne-vím ja-ká ctnost v prá-ci a úna-vě.

Do-min: Snad by-la. Ale ne-mů-že-me po-čí-tat s tím, co se ztra-tí, když pře-dě-lá-vá-me svět od Ada-ma. Ada-me, Ada-me! už ne-bu-deš jíst chléb svůj v po-tu tvá-ře; už ne-po-znáš hla-du a žíz-ně, úna-vy a po-ní-že-ní; vrá-tíš se do rá-je, kde tě ži-vi-la ru-ka Pá-ně. Bu-deš svo-bod-ný a svr-cho-va-ný; ne-bu-deš mít ji-né-ho úko-lu, ji-né prá-ce, ji-né sta-ros-ti než zdo-ko-na-lit sa-ma se-be. Bu-deš pá-nem stvo-ře-ní.

He-le-na: Zmá-tl jste mne. Jsem po-še-ti-lé děv-če. Chtě-la bych–chtě-la bych to-mu vě-řit.

Dr. Gall: Jste mlad-ší než my, sleč-no Glo-ry-o-vá. Do-čká-te se vše-ho.

Halle-me-ier: Tak jest. Já mys-lím, že by sleč-na Glo-ry-o-vá moh-la s ná-mi posní-dat.

Dr. Gall: Toť se ro-zu-mí! Do-mi-ne, po-pros-te za nás všech-ny.

Do-min: Sleč-no Glo-ry-o-vá, pro-kaž-te nám tu čest.

He-le-na: Ale to pře-ce–Jak bych moh-la?

Fa-b-ry: Za Li-gu hu-ma-ni-ty, sleč-no.

Busman: A na je-jí po-čest.

He-le-na: Ah, v tom pří-pa-dě–snad–

Fa-b-ry: Tak slá-va! Sleč-no Glo-ry-o-vá, pro-miň-te na pět mi-nut.

Dr. Gall: Par-don.

Busman: Pro-pá-na, mu-sím ka-be-lo-vat–

Halle-me-ier: Hro-me, a já jsem za-po-mněl–

(Všich-ni, krom Do-mi-na, se hr-nou ven)

He-le-na: Proč jdou všich-ni pryč?

Do-min: Va-řit, sleč-no Glo-ry-o-vá.

He-le-na: Co va-řit?

Do-min: Sní-da-ni, sleč-no Glo-ry-o-vá. Nám va-ří Ro-bo-ti a–a–pro-to-že ne-ma-jí žád-né chu-ti, ne-ní to do-ce-la–Halle-me-ier totiž vý-bor-ně roští. A Gall do-ve-de ja-kousi omáč-ku, a Busman se vy-zná v ome-le-tě–

He-le-na: Pro-bo-ha, to je hos-ti-na! A co do-ve-de pan-sta-vi-tel

Do-min: Alquist? Nic. Je-nom upra-ví stůl a–a Fa-b-ry se-že-ne tro-chu ovo-ce.

Ve-li-ce skrom-ná ku-chy-ně, sleč-no Glo-ry-o-vá.

He-le-na: Chtě-la jsem se vás ze-ptat–

Do-min: Ta-ké bych se vás chtěl na ně-co ze-ptat. Po-sta-ví své ho-din-ky na stůl.

Pět mi-nut ča-su.

He-le-na: Nač ze-ptat?

Do-min: Par-don, vy jste se pta-la dří-ve.

He-le-na: Snad to je ode mne hloupé, ale–Proč vy-rá-bí-te žen-ské Ro-bo-ty, když–když

Do-min:–když u nich, hm, když pro ně po-hla-ví ne-má vý-zna-mu?

He-le-na: Ano.

Do-min: Je jis-tá po-ptáv-ka, ví-te? Služ-ky, pro-da-vač-ky, pí-sař-ky–Li-dé jsou na-to zvyklí.

He-le-na: A–a řek-ně-te, jsou Ro-bo-ti–a Ro-bot-ky–na-vzá-jem–na-pros-to–

Do-min: Na-pros-to lhos-tej-ní, dra-há sleč-no. Ne-ní ani sto-py po ně-ja-ké ná-klon-nos-ti.

He-le-na: Oh, to je–hroz-né!

Do-min: Proč?

He-le-na: Je to–je to–tak ne-při-ro-ze-né! Člo-věk ani ne-ví, má-li si je proto oš-k-li-vit, ne-bo–jim zá-vi-dět–ne-bo snad–

Do-min:–je li-to-vat.

He-le-na: To nej-spíš!–Ne, pře-staň-te! Nač jste se chtěl ptát?

Do-min: Rád bych se ze-ptal, sleč-no Glo-ry-o-vá, ne-chce-te-li si mne vzít.

He-le-na: Jak vzít?

Do-min: Za, mu-že.

He-le-na: Ne! Co vás to na-padlo?

Do-min: (dí-vá se na ho-din-ky) Ješ-tě tři mi-nu-ty. Ne-vez-me-te-li si mne, musí-te si vzít ně-kte-ré-ho z ostat-ních pě-ti.

He-le-na: Ale chraň bůh! Proč bych si ho bra-la?

Do-min: Pro-to-že vás všich-ni po řa-dě po-žá-da-jí.

He-le-na: Jak by se moh-li opo-vá-žit?

Do-min: Li-tu-jí ve-li-ce, sleč-no Glo-ry-o-vá. Zdá se, že se do vás za-mi-lo-va-li.

He-le-na: Pro-sím vás, ať to ne-dě-la-jí! Já–já hned od-je-du.

Do-min: He-le-no, snad jim ne-u-dě-lá-te ta-ko-vý zármu-tek, že bys-te je od-mít-la?

He-le-na: Ale vždyť–vždy si ne-mo-hu vzít všech šest!

Do-min: Ne, ale aspoň jed-no-ho. Ne-chce-te-li mne, tedy Fa-bry-ho.

He-le-na: Ne-chci

Do-min: Dok-to-ra Gal-la.

He-le-na: Ne, ne, mlč-te! Ne-chci žád-né-ho!

Do-min: Ješ-tě dvě mi-nu-ty.

He-le-na: To je hroz-né! Vem-te si ně-ja-kou Ro-bot-ku.

Do-min: Ne-ní že-na.

He-le-na: Oh, jen to vám schá-zí! Mys-lím, že–že bys-te si vzal kaž-dou, kte-rá sem při-je-de.

Do-min: By-lo jich tu, He-le-no.

He-le-na: Mla-dé?

Do-min: Mla-dé.

He-le-na: Proč jste si žád-nou ne-vzal?

Do-min: Pro-to-že jsem ne-ztra-til hla-vu. Až dnes. Hned jak jste sňa-la zá-voj.

He-le-na: –Já vím.

Do-min: Ješ-tě jed-na mi-nu-ta.

He-le-na: Ale já ne-chci, pro-bo-ha!

Do-min: (po-lo-ží jí obě ru-ce na ra-me-na) Ješ-tě jed-na mi-nu-ta. Buď-to mně řek-ně-te do očí ně-co straš-ně zlé-ho, a pak vás ne-chám. Ne-bo–ne-bo–

He-le-na: Vy jste su-ro-vec!

Do-min: To nic ne-ní. Muž má být tro-chu su-ro-vec. To pat-ří k vě-ci.

He-le-na: Vy jste blá-zen!

Do-min: Člo-věk má být tro-chu blá-zen, He-le-no. To je na něm to nej-lep-ší.

He-le-na: Vy jste–vy jste–ah bo-že!

Do-min: Tak vi-dí-te. Ho-to-vo?

He-le-na: Ne, ne! Pro-sím vás, pusť-te! Vždyť mne rroz-máč-ká-te!

Do-min: Po-sled-ní slo-vo, He-le-no.

He-le-na: (brá-ní se) Za nic na svě-tě–Ale Har-ry!

(Za-kle-pá-ní. Ve-jdou Busman, dr. Gall a Halle-me-ier v ku-chyň-ských zá-stěrách.

Fa-b-ry s ky-ti-cí a Alquist s ubrouskem pod pa-ží.)

Do-min: Už jste to upek-li?

Busman: (slav-nost-ně) Ano.

Do-min: My ta-ké.

OPO-NA

ubrouskem ubrou-sek ubrous-ky ubr-úskem ob-r-ú-sok ob-r-úskem

ub-rous-ke-m ub-rou-se-k ub-rous-ky u-brús-ke-m o-brú-so-k o-brús-ke-m